

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Uj-Keleştvar, St. Baron
Uj-Keleştvar (Brassai-utca)

Telefon:
5578. és kiadóhivatal
5577, 228 és 1047

Magyarországi elosztó:
1047 és 1048

Ramasetter Róbert
UDAPRIST
szept. 2. II. 8.

KELET

KELET-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Romániában

Egész évre — — 1050
Félévre — — — 550
Negyedévre — — 290
Egy hónapra — — 10
Az előfizetési ára „Föld”
című folyóirattal együtt
havi-ként 10 lejjel drágább

Csehszlovákiában

Egy hónapra — — 40
Egy szám — — — 2

1926 november 15 Hétfő

Uj-Keleştvar * K. Völgy * 25. szám

5687 Kiszlév 9

Királyi udvari

szállítókr.

Világhírű precíz órák

Schaffhausen, Omega, Longines, Eterna és
Movado egyedüli képviselői és választókban

Fenyő & Braunfeld

ékszer üzletében kaphatók.

Gluj, P. Unirii 15. Tel. Int. 6-42.

A nagy sztrájk után

A hatalmas angol birodalom szénbányáiban ma hajnalban ismét kigyuladt a sok ezer bányalámpás eloltott mécsese. Munkások véget nem érő sorogva vonult hosszú óta ma először ismét a bányatárnák elé és mint mély álmom után, pihent izmokkal feszült a munkának. Lent a bányák mélyén ismét a kalapácsok zengő üteme, az ekrazit tompa robbanása és a hatalmas szénsziklák gördülése hirdeti a munka diadalmát.

A világ figyelme, mely hosszú hónapok óta feszült várakozással meredt a nagy brit birodalom felé, ma reggelre engedett feszültségéből és megengedően könnyelve el a bányász-sztrájk befejezését. Ez a sztrájk egyike volt a század legnagyobb munkásmozgalmainak, mert ebben a sztrájkban nem ezrek és százazrek, hanem milliók és milliók állottak szemben egy rendszerrel, amely hatalmas energiákat koncentrált, hogy érdekei megvédésében eredményesen vehesse fel a küzdelmet.

Az egyik oldalon a brit birodalom jól kiépített polgári rendszere állott a kormány jóindulatú támogatásával megerősítve, a másik oldalon a jobb munkafeltételekért küzdő munkások milliói. Munkásmozgalmak napjainkban elég gyakran fordulnak elő a kontinensen és a kontinensen túl, de ezek a mozgalmak úgy méret, mint harcmodor tekintetében egészen elütnek az angol birodalom mostan lezárt munkásmozgalmától.

Az egyik tábor minden tekintetben méltó ellenfele volt a küzdelem másik csoportjának. Mindkét fél jól ismerhette egymás erősségét és hatalmát, mert harci risdók helyett becsületes tárgyalással igyekeztek a mindkét félre kielégítő békés megegyezés útját keresni. És hogy ehhez ilyen hosszú idő kellett, csak azt bizonyítja, hogy az igaz ág serpenyőjében egyforma szulnyal mehezdedt mind a két fél álláspontja.

Ma még megközelítőleg sem lehet megállapítani, hogy melyik fél számára jelent győzelmet a sztrájk befejezése, a munkásoké a győzelem, akik hosszú hónapok alatt a bizonytalanság és talán a biztalanság érzésével néztek a homályos jövő felé, a bányatulajdonosoké, akik milliárdos veszteségeket szenvedtek és kockára tették a már meglévő eredményeket is, vagy a kormányé, amely az állam nyugalmát, a polgárok jólétét tette kockára ebben a gigantikus játékban. Talán nem is fontos már ez a kérdés. Az a tény, hogy a két szembenálló fél között létrejött az egyezség és a tárnák mélyén ma hajnalban ismét feltűnnek a két munkás seregek: a legszebb győzelem, mely bizonyára úgy a bányászokat, mint a bányák tulajdonosait és a kormányt nagy megnyugvással tölti el.

A bányász-sztrájkjal az angol birodalom kétségteitől nagy erőpróbát állott ki nemcsak befelé, hanem kifelé is. A világ figyelme nem

hiába feszült olyan ideges nyugtalansággal a sztrájk minden kis mozzanata felé. Ez a figyelem azonban, ahány kiindulási pontja volt, annyiféle árnyalatot képviselt. Másrészt figyelme a sztrájk mozzanatait az orosz kolosszus, másképpen Németország, másképpen a francia fegyvertárs és megint másképpen a németekkel szembe fordított Lengyelország, a brit birodalom gyarmatairól nem is beszélve. Oroszországtól a sztrájktól talán azt remélte, hogy a konzervatív alapokon nyugvó angol demokráciát döntheti meg és festheti a maga képére, Németországtól Lengyelországtól szüntermelésük nagyarányú fellendülését és ebből kifolyólag az állami jövedelmek gyarapítását várhatták, a francia fegyvertársától, amely hosszú idő óta irigykedve figyelte Anglia izmosodását, talán erőinek megfogyatkozását remélte ettől a sztrájkától és nincs kizárva, hogy az angol gyarmatok ugyancsak ettől a sztrájkától reméltek felszabadulásukat, függetlenségüket.

Bizonyos, hogy Angliának ezekben a súlyos napokban voltak barátai is, akik aggódva figyelték a betegség tüneteit, de az is két-

ségtelen, hogy Oroszország és a többiek csak a megfelelő pillanatot várták, hogy mindegyik a maga módja szerint üssön egyet az elgyöngyült riválison és beleharapjon annak vérző testébe. Anglia ma már túl van azokon a veszélyeken, amiket a sztrájk dobott felszínre és azok a reménykedők, akik a krízis fokozódását és az agónia behövelését várták, csalódottan kénytelenek visszavonulni.

A statisztikusok talán még hosszú ideig fogják kutatni a sztrájk különböző mozzanataiból kivilágító tanulságokat és bizonyára elkészítik ennek az egész sztrájknak a pontos mérlegét, szép sorrendben fel lesznek majd tüntetve mindazok az anyagi és morális veszteségek és nyereségek, amiket ez a gigantikus küzdelem az állam és a haladás szempontjából eredményezett. A statisztika elkészítése előtt azonban már most is leszögezhetjük azt a tanulságot, hogy a legszebb győzelem mégis csak az a győzelem, amely az ellenfelek hibékülésétől végtől, mert a becsületes béke legtöbbször minden olyan salakot eloszlat, amely a harc hevében gyülemlt fel. — cell

Prága és Moszkva között megszakadt a diplomáciai viszony

A kémkedési affér miatt kintassítják a csehországi szovjetmissziót

(Prága, november 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az ismeretes Simunek-Dimow féle kémkedési affér következtében Csehszlovákia és Oroszország között beállott feszültség tegnap a végső kikéleződött. A szovjetkormány tiltakozó jegyzéke kinos benyomást tett Prágában, ahol bizonyítékok vannak arról, hogy a katonai levéltárból ellopott okmányokat a szovjetmisszió vásárolta meg és továbbította Moszkvába. Emiatt a csehszlovák és orosz kormány között tegnap a diplomáciai jóviszony megszakadt. Ennek következtében két-három napon belül Prágából kintassítják a szovjetkövetséget és ugyanakkor a csehszlovák kormány a szovjet elismerését is visszavonja. A jobboldali pártok és a jobboldali sajtó a kommunista párt feloszlását követelik.

Ma nyitják meg a parlamentet

A törvényhozói munka csak hétfőn kezdődik. A felirati vita lezárása után megtörténik a kormány rekonstrukciója

(Bucuresti-Bukarest, november 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Három és félhónapos meghosszabított nyári szünet után vasárnap délelőtt a szokásos formások között nyitják meg a parlament őszi ülését. A megnyitói ülésen a király fel fogja olvasni a nagy vonásokban már ismeretes trónbeszédet, amely a törvényhozás legfontosabb munkaprogramját tartalmazza. A hivatalos ülések hétfőn veszik kezdetüket.

A fővárosban ma az a hír terjedt el, hogy a király nem fog személyesen részt venni a parlament megnyitásán. Ez a hír teljesen valószínű. Hiteles helyen kijelentik, hogy az uralkodó személyesen fogja felolvasni a trónbeszédet.

Kormánykörökben megerősítik azt a hírt, hogy a parlament két háza naponta három-három ülést fog tartani. Erre azért van szükség, hogy a megszavazásra váró törvényjavaslatokat mennél rövidebb idő alatt lefegyverhassák. A javaslatok egyrésze Lepadatu pénzügyminiszternek ismeretes ellenállása miatt még nem készült el teljesen, vagy pedig csak az utolsó pillanatban került fel a napra. Így például a hadügyminisztérium költségvetése csak ma készült el. A költségvetés végső tervezetét Lepadatu pénzügyminiszter Mircescu hadügyminiszterrel közösen készítette el. A pénzügyminiszter, mint megirtuk, teljesítette a hadügyminiszter valamennyi kívánását.

Az ellenzék készül a felirati vitára

A parlament megnyitásának előestéjén az ellenzéki pártok körében is meglevenedett az élet. A nemzeti parasztpárt végrehajtóbizottsága ma délután ülést tartott, hogy a párt parlamenti tagjait a szükséges instrukciókkal ellássa

és a trónbeszéd vitájának szónokait kijelöljék. Félhivatalos kormányjelentés szerint a nemzeti parasztpárt még nem állapította meg a parlament megnyitásánál követendő magatartását, mivel hír szerint Maniu és a parasztpártiak között ellentétek vannak ebben a tekintetben. A párt parlamenti csoportja és központi végrehajtóbizottság fog dönteni ebben a kérdésben.

A liberális párt szintén erősen a parlamenti ülésnek megnyitására. Liberális körökben szárnyzó hírek szerint a trónbeszéd vitájában a liberálisok fel fogják használni az alkalmat, hogy az egyes problémákról való elvi álláspontjukat leszögezzék.

Amnezia a választási vétségekre

Ugyancsak a parlamenti periódus megnyitásának kíséretében eseményeihez tartozik az, hogy a „Monitorul Oficial” mai száma királyi dekrétumot közöl, amely amneztiát ad az országgyűlési, községi, vármegyei, mezőgazdasági és kereskedelmi kamarai választásokon elkövetett büntettekre és vétségekre.

Mégis átalakul a kormány

Bukarest, november 13. Az „Adeverul” kormánykörökből szerzett értesülése alapján közli, hogy a kormány átalakítása mégis meg fog történni és pedig azon a napon, amikor a trónbeszédre vonatkozó választásfeliratot ányújtják a királynak. Ezek szerint igazságügyminiszter Anibal Todorescu lesz, Cudalbu pedig a munkaügyi tárcát veszi át, Tracu Jasi a municiplomok miniszter lesz, Lepadatu kilép a kormányból és a Banca Nationala igazgatójává fogják kinevezni. Miniszteri címet kap Rascanu tábornok is, mint B. szarabia kormányzója.

EZT A SZELVÉNYT A LAP BELSŐ-
JÉBEN FELSOROLT KÉRESKEDŐK

LEI 5 LEI

ÉRTÉKBEN A VÁSÁROLT ÖSSZEG
TIZ SZÁZALEKAIG KÉSZPÉNZFIZE
TÉS GYANÁNT FOGADJÁK EL

Ez a szelvény érvényes dec. 20-ig

A román bányáipar jövője

Irta: Ligeti Sándor

Mezőgazdasági állam vagyunk, ezt tartja róunk a bel- és külföldi közvéleménye. Az ország lakosságának jórésze foglalkozik földműveléssel, de lassan és biztosan haladunk az ipari fejlődés felé. Dr. Teodorescu, az állami statisztikai intézet igazgatója, akinek már néhány kitűnően összeállított népszámlálási és gazdaságstatisztikai munkája jelent meg, most egy legújabb tanulmányában számszerű beszámolót ad arról az örvendős haladásról, melyet Románia a bányáipar terén elért, s mellyel az egész világpiacon jelentős termelési faktorrá vált.

Igen tanulságosnak tartom különösen ma Teodorescu dr. tanulmányának olvasását. Képet kaptunk arról a bűmlatos gazdaságról, melyben általában a fejlődés, s ha figyelembe vesszük, hogy ezek a gazdasági kincsek mily kevésbé vannak még kihasználva, s hogy a bányáipari termelés terén milyen lehetőségek vannak még előttünk, akkor bizalommal nézhetünk minden mostani bajunk mellett is az ország fejlődése elé. A nemzeti jóvádelem emelésénél, mint a statisztikai adatokból megállapíthatjuk, mind nagyobb része lesz az általános kiaknázásnak, s mert minden ország iparának alapját jórészt bányatermékei alkotják, a bányáipar fejlődése mindinkább hozzájárul ahhoz, hogy a mezőgazdasági jelleg fokozatosan iparira változzék a nemzeti ipar folytonos erősítésével.

A múlt év majd minden bányatermékben termelési rekordot jelentett az előző évek eredményeihez képest. Különösen a fűtőanyag-terület volt jelentős, mely az összes bányatermékek értékének nyolctizedét képviselte. A petroléum, szén és földgáz olyan mennyiségekben került felszínre, hogy nemcsak az ország szükséglete volt bővegesen ellátható, de exportunkat is erősen javította a fűtőanyagkivitellel.

Az 1925-ös petroléumtermelés 2,300 000 tonna volt 5 és háromnegyedmiliárd lej értékben, míg 1924-ben csak 1,800 000 tonnát termeltek 4 és félmiliárd értékben. Így Románia az egész világ petroléumbányászataiban hatodik helyre került s mert ismeretes az a vetélkedés, melyet a nagyhatalmak a petroléummezők birtokáért folytatnak, világos, hogy Románia jelentősége a világpiacon petroléumellátásában egyre emelkedik. Annál károsabb azonban, hogy vasutaink korlátozott szállítóképessége s tartálykocsik hiánya miatt exportunkban Romániának ezt a különleges helyzetét nem használhattuk ki teljes mértékben. A természeti kincsek kiaknázása sem lehetséges megfelelő tőke s technikai berendezések nélkül s mert a bányáipar hosszulejratu gazdasági politikát követel, a jövőben kivánatos volna technikai, különösen szállítóberendezéseink tökéletesítése és szaporítása, ami a befektetésekhez szükséges nagytőke megszerzését igényli. S ezért befolyásolja tőkeszegénységünk is annyira hátrányosan bányáiparunk fejlődését.

Az ország széntermelése évről-évre szabályos növekedést mutat. Az utolsó 7 évben majdnem kétszereződött. Amíg 1919-ben 1 és fél millió tonna szént bányásztak, 1925-ben már 3 millió tonna volt az eredmény. Erdélyre ebből a mennyiségből 72 százalék, tehát 2 100 000 tonna esik, Hunyad megye egymaga az összertermelés nagyobbik felét produkálta.

A földgáz kihasználása nem mutat jelentős emelkedést, tekintélyes mennyiségek vesznek el évente kihasználatlanul. Az 1925-évi

fogyasztás 370 millió köbméter volt.

Aranytermelésünk visszaesést mutatott 187 millió lejről 172 millióra (1245 kg.), az ezüsttermelés emelkedése alig jelentékeny (10.100.000 lejről 10.460.000 lejre: 2382 kg.). Annál erősebb emelkedés mutatkozik vasérc-kben: 204 millió lejről 280 millió lejre (64.000 tonna.)

Bányatermékeink összértéke 1924-ben 79 milliárd lej volt, 1925-ben pedig 92 milliárd. Csak akkor értékelhetjük ezt az eredményt, ha tudjuk, hogy 1919-ben félmilliárd lej volt az ország egész bányászata, s így az emelkedés gyrsnak mondható. Ezt az eredményt alig 60.000 ember munkája teremtette meg, akiknek 65 százaléka Erdélyben, 15 százaléka a régi királyságban, 18 százaléka Bánátságban dolgozott, míg Bukovinában és Bessarabiában a bányászat csak jelentéktelen erőket foglalkoztatott.

Hétfőn ül össze a román-orosz vegyes bizottság

(Bucuresti-Bukarest, november 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kamenc Podolskban hétfőn kezdődik a román-orosz vegyes-bizottság konferenciája. A román bizottság tagjai Petrescu Esbornok, Jonescu Darzeu, a kislevi törvényszék elnöke és Urtarescu, a szilvanca főnöke. A kiküldöttek tegnap megbeszélést folytattak a konferencia napirendjéről, mely Holiba utaznak, onnan pedig autón tovább mennek Kamenc Podolsk felé.

Meghalt a csernovitzi diákmerénylet áldozata

A csernovitzi zsidóság díszes temetőjében rendez a tragikusvégű David Faliknak. A gyilkos jasi diákot felbérlették a merénylet elkövetésére

(Csernauti-Csernovitz, november 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) David Falik, az érettségi tárgyalásán lelt zsidó gimnázista ponteken éjjel két napos vívódás után meghalt a csernovitzi zsidó kórházban. A botrány-per ártatlan áldozatának halála óriási részvétet keltett a városban. A csernovitzi zsidó hitközségek elhatározták, hogy díszes temetőt rendeznek részére. A hatóságok attól tartanak, hogy a temetésen tüntetések lesznek és ezért a csendőrséget megerősítették. A városban még mindig igen nagy az izgalom a merénylet miatt amelynek lefolyásáról és áldozatáról újabb és újabb részleteket sikerült megtudnunk:

Hogyan folyt le a merénylet

Elsősorban is úgy a merénylő jasi diák, mint a szerencsétlen áldozat nevét tévesen közölték az első hírek. A zsidó gimnázistát sem Tsalicnak, sem Z lignek, hanem Faliknak hívták, míg a gyilkosának a neve Nicolai Tautu és nem Protu. A merénylet akkor történt, amikor a tárgyalást hétfőre halasztó végzés kihirdetése után a hallgatóság kitűrtette a tárgyalótermet és a törvényszék lépcsőin az utcára tédült Tautu, aki az első között volt, megállott a lépcső alján és amikor Falikot megpillantotta, revolveréből rálőtt. A golyó áttört a zsidó diák hasfalát, keresztülment a belein és hátul, a váll alá akadt meg. Az áldozat vértől borítva lezuhant, de még volt anyai ereje, hogy odakiáltson a mellette haladó Corneli Popovici bírónak:

— Belém lőttek! Ne hagyjon meghalni! Hívjon orvost!

A zsidó kórházban

A közönség körében óriási pánik tört ki a fegyverdörrenésre és a jajkiáltásokra. Legtöbben futva menekültek a gyilkosság színhelyéről. Az áldozat anyja, aki a tárgyaláson is jelen volt, zokogva borult fiának vérző testére, a huga pedig elájult. A sebesültet a mentők vitték be a kórházba, ahol Popovici és Flor sebészek megoperálták. A golyót nem sikerült kiszedni az áldozat testéből, mert a hátgerinc csigolyák egyikébe fúródott bele és az operációt nem lehetett folytatni, mert a beteg nem bírta volna ki a túlhosszu narkózist. Másnap reggel megismételték az operációt, amikor a golyót kiszabadították és Falixot a leg gondosabb ápolás alá vették. De már nem lehetett rajta segíteni. A hasa megpuffadt és a beteg állandóan öntudatlan maradt tegnap éjjel bekövetkezett haláláig.

Anyja, aki özvegyasszony, az egész idő alatt a kórház folyosóján tartózkodott és sirt. A kórház előtt nagy embertömeg várta folyton a beteg állapotáról szóló híreket.

Felbérlették a merénylőt

A gyilkost két rendőr és egy rendőrtiszt vette őrizetbe. Tautu nem til akozott a letartóztatás ellen.

Olcsó ár jó harisnya!

Ez a Sipos reklámja!
Cluj, Regele Ferdinand-ut 8.

A bányáipart üző vállalatok majdnem kivétel nélkül részvénytársaság formájában működnek. 1925-ben 204 hazai társaság dolgozott 93 milliárd lej tőkével és 56 külföldi társaság félmilliárd tőkével. Bányáiparunk e szerint jelentékeny részben nemzeti iparnak tekinthető.

Amit ez az adatokból megállapíthatunk, különösen a múltban tapasztalt fejlődésre nézve, kétségkívül örvendetes. A jövőre azonban csak a tőkehiány kiküszöbölése, a termelőmunka jobb organizálása s kellő befektetések biztosíthatják az eddigi fejlődés zavartalan menetét.

merénylet után néhány perccel a gyilkosság színterén temett Greculesci ügyész, Wachtel vizsgálóbíró, a vármegyei és a rendőrprefektus, egy nagyobb rendőrcsapat és egy század csendőrség, amely megszállotta a törvényszék épületét és környékét.

Tautu, mint ismeretes, kihallgatásakor azt vallotta, hogy egyéni elhatározással, sértett nemzeti önértékből gyilkolta meg Falik Davidot. Ezzel szemben a vizsgálóbíró Jasiból újabb olyan jelentést kapott, amely arra enged következtetni, hogy a diákot felbérlették a merénylet elkövetésére. Tautunál a letartóztatáskor nagyobb összeg pénz találták és ez még jobban megerősíti a gyanút.

E halasztották a tárgyalást

Az egyenlőt Falik Davidot vasárnap temetik. Az érettségi botrányper tárgyalását, amelyet hétfőn kellett volna folytatni, elnapolták, mert az iratokat bekérte a bukaresti semmítőszék, hogy a magánvádló által emelt elfogulási kifogás ügyében döntsön.

Tautu ma újból bijeleentette a vizsgálóbíró előtt, hogy saját iniciatívájától követte el tettét és semmiféle szervezethez nem tartozik. Amikor Csernovitzba érkezett, már le is mondott tervének megvalósításáról, de amikor a törvényszék illemlhelyére ment, ott az országot inszultáló felirásokat olvasott, ami annyira felizgatta, hogy mégis végrehajtotta tettét. Erre a vallomásra a vizsgálóbíró megvizsgálta az illemlhelyet és konstataálta, hogy ott számos régi felírás van, amelyek el vannak mosódva és csak egy-egylen egy olvasható. Ezt a sort befényképezték. A városban állandóan nagy az izgatottság és fokozott rendszabályokat fogantatosítottak a rend megőrzésére.

Ingyen olvassa Erdély legjobban szerkesztett napilapját, ha kivágja az UJ KELET szelvényét és vásárol vele.

Meglepi olcsóság a
a „HELIOS“-nál
Cluj, Fötér 7.

Gyapju mellény ..... 375—
Divatkabátok minden szubben 800 leitől
Tartós harisnya ..... 40—
Cérna fior harisnya ..... 85—

Gyermekharisnyák, keztyűk, valamint gyapju különlegességek **legolcsóbb** bevásárlási forrása.

Weisz Adolf **uriszabóságát áthelyezte** 17. sz. alá
Calea Regele Ferdinand

Swift Jon
kétszáz

Anglia Swf éves évforduló egyik legnagyobb szszal a hipokriz volt ennek a g szemforgatóan p az angolok vére és nacionalista val, hogy egy zsenije a vele r Pedig Swift egy Bernhard gol író sem élt, szedte volna le fejtestvéreiről és ségről, mint e hivatása egyálta hogy embertárs ménnnyel legyen

Csodálatos, érthető jelené kiegyszerűszoó népnek voltak szellemei, neve Shaw és Wells.

Egy ihletet szellemek írásai relete azzal a ben, mely lego potercia tükar a valósga költé len képzestekke

Swift Jona képzélgéseknek emberi gögnek szet hatalmas menő világá nyek és bünbök anélkül, hogy

Swift, a na ostobaság korla lenül és mert könnyeket, há rül, olyan veh könnyekben Sötételetió v optimista. Hitt hatóságában,

egyszer meg fo detleges erio meglteléseitől rendeli annak a természet gi s melyeknek a azt a legtöbb t hanem csak sz

Ebben a „ Bernhard Sh egyben a frai laisnek, valam Edmond Rost

Egyes hely tetlensége so France-si is, elüt abban, székepsztsbe, h meg nem alkt France finom hogy stílusa r

Legkiváló vót, a „Guill kevesen ismer gyermekmesé gyogó művet, kísértetlen ve Don Quijotéj mellé tehető. emberi vonat bóluw, — a akít a törpék arra skarnak hasonlóvá vál

Izgalmasa koznak eber és szatirikus dulatosság, re a jellemzője: vonultatásba épolyan kivá s mégis

Swift Jonathán születésének kétszázéves évfordulója

Anglia Swift Jonathán születésének kétszázéves évfordulóját ünnepli, a világirodalom egyik legnagyobb szatirikusa emlékének áldozással a hipokrizissal, mely mindig jellemvonása volt ennek a gyökörlati érzésű és egyben kis és szemfórgató puritán népnek. De hába: Swift az angolok véreből sarjadt ki és a képmutatás és nacionalista önteltség szereti elhittetni magát, hogy egyik másik nemzeti géniuszának zsenije a vele rokon adottságokból fakad.

Pedig Swift Jonathánon kívül — talán az egy Bernhard Shawt kivéve — egyetlen angol író sem élt, aki annyi vérig ható gunnyal szedte volna le a civilizáció és kultúra emberifajtestvéreiről és általában az európai emberiségről, mint ez a dublini esperes, aki papi hivatása egyáltalában nem akadályozott abban, hogy embertársairól a lehető legrosszabb véleményekkel legyen.

Csodálatos, vagy talán éppen kiválónak érthető jelenség, hogy az angolnak, ennek a klegyercsulyozott, tradíciókon nyargaló, öntelt népnek voltak és vannak a legképzőbb szellemei, nevezetesen Swift, Byron, Wilde, Shaw és Wells.

Egy ihletett racionalizmus hatja át a nagy szellemek írásait, a valóság és a természet szeretete szál a fellengző romantizmussal szemben, mely legöbbször a testi és szellemi impotencia tükörje, mely képtelen megérteni a valóság költészetét és zavaros, kusza, titkos képzeteivel népesíti be a maga szűk világát.

Swift Jonathán ezeknek a fantomok-szűlté képzelgéseknek ostromozója, annak a korlátolt emberi gőgnek, mely azt hiszi, hogy a természet hatalmas és az emberek csiljaitól messze menő világát a magacinálta és kitalálta erények és bűnök bacillusával fertőzheti meg anélkül, hogy ő maga elkerülne a betegséget.

Swift, a nagy hitetlen, egyedül az emberi ostobaság korlátlan hatalmában hitt rendületlenül és mert kezesége szívébe fojtotta a könnyeket, hát kacagott, kacagott könyörtelenül, olyan vehemenciával, hogy a végén mégis könnyekben szabadult fel emberi kezesége. Sötétebb volt és kétségbeesett és mégis optimista. Hitt az emberi ostobaság gyógyíthatóságában, hitt abban, hogy az emberiség egyszer meg fog szabadulni epidémiájától: a kezdetleges erőtől, a jó és a rossz emberi megítélésaitől és slány bölcsességét majdan alárendeli annak a végzetlen bölcsességnek, mely a természet gigászi dimenzióiba van beépítve s melyeknek az ember korántsem ura, — mint azt a legtöbb teológiai világszemlélet hirdette, — hanem csak szerve része.

Ebben a „kezerű“ optimizmusban Swift őse Bernhard Shawnak és Wellsenak és rokona egyben a franciák nagy szatirikusának: Rabelaisnek, valamint annak a Cyránónak, akiről Edmond Rostand hírhedt drámáját írta.

Egyes helyeken nihilizmusig fokozódó hitetlensége sok rokonvonalat mutat Anatole France-sal is, de a gall hőcsésőtől lényegesen elüt abban, hogy nem olvad megbocsájtó székeszsibe, hanem mindvégig heves, kezerű, meg nem alkuvó marad. De hiányzik belőle France finom sikamlósága is, annyira hiányzik, hogy stilusa néhol a drasztikumba csúszhat.

Legkiválóbb, sőt chef d'oeuvre-ját tevő művét, a „Gulliver utazásait“ nálunk csak igen kevesen ismerik eredeti szövegében. Legtöbben gyermekmesévé átdolgozva ismerik ezt a ragyogó művet, mely értékben, emberlátó, szinte kísértetiesen vesékte látó mélységeivel Cervantes Don Quijotéja, vagy Balzac Comédie humaine je mellé tehető. Gulliver alakja, minden reális emberi vonatkozások mellett is, csaknem szimbólum, — a magasabbrendű ember szimbóluma, akit a törpék álmában a földtől szegyeznek és arra skarnak kényszeríteni, hogy hozzájuk hasonlóvá váljék.

Izgalmasabbnál izgalmasabb leírások váltakoznak ebben a műben, amelynek egyéni hangja és szatirikus élessége mellett rendkívül sok fordulatosság, regényszerűen izgalmas elemény a jellemzője: művészi elemek, melyeknek felvonultatásában és megkomponálásában Swift éppolyan kiváló, mint többi regényíró-kortársai. s mégis: a „Gulliver utazásai“ nem re-

gény, nem mese, hanem egy hatalmas társadalmi pamflet, melynek minden sorsa az uralkodó babonák, az antropomorf gőg, a nemzeti ömlengés, a taláiba bojtatott korlátosság, a világegyetemet az emberiség azilumává megtevő tudatlanság, könnyen hívőség és a legigazabb emberi érzéseket kipányvázó jogrendszer ellen íródott, kényszerbe mártott tollal és annyi szellemességgel, mely ha könnyedebb volna, megnevetetne, de swifti formájában kétségbees.

Swift elolvasása és átértésze kitűnő iskola mindazoknak, akik nem tudnak szabadulni tradícionális találatjaiktól, akik legemebrik és legtermészetesebb ösztöneiket még mindig feláldozzák a konvenciók Molochjának s általában annak az érzésnek rabjai, hogy az élet nagy pillanatait, a természet parancsát fel-

lehet és fel kell áldozni tekintetves előírásoknak, szempontoknak, amelyek sem a gondolkodás, sem a spontán érzések ítélőzské előtt nem igazolhatóak.

Swift a legmodernebb szellemek közül való, akinek írásai ma is olyan frissek, mintha megjelenésük óta nem viharzott volna el felettük két évszázad szellemi kísértetjárása.

Talán éppen ez az oka annak, hogy Swift ma sem népszerű író. Az ő fagyasztóan és színtelen az objektív tudomány igazságaival ható írásai nem kedveltek, hanem kegyetlen emberi dokumentumok, melyeken meg lehet és meg kell döbenni és amelyek mégis és végül is reményt nyújtanak arra, hogy az emberiség megmeneküljön ártalmas tévelygéseitől.

Salamon László

Hétfőn munkába lépnek az angol bányamunkások

Az angol bányászszakszervezetek tárgyalásait kapitulációnak lehet tekinteni

(London, november 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bányamunkások konferenciája tegnap tárgyalta a kormány javaslatát. A végrehajtóbizottság ma felvilágosítást kért a kormánytól bizonyos homályosabb pontokra nézve. A bányatulajdonosok elnöke is állandó érintkezésben áll a kormánnyal. Valószínű, hogy a bányászsztrájk vasárnap véget ér és hétfőn megkezdik a munkát.

A sztrájk tárgyalások és a sztrájk megbeszélések tulajdonképpen a szakszervezetek kapitulációs tárgyalásai, mert a bányatulajdonosok ma nem kezelik a munkásokat egyenrangú felekként és a bányatulajdonosoknak az a szándéka, hogy az export-szénmunkásokat kisebb javadalmazással alkalmazzák, mint a belföldi használatra szánt szén termelő szénmunkásokat. A bérrendszernek az is a célja, hogy a párt körpontjához közeli bányákból a munkásokat az ország belsejébe csalják, ahol kisebb béréket fizethetnek.

Az újból letartóztatott Condescu gyógyíthatatlan morfimista lett

A rendőrség összeállította Condescu bűnlajstromát és átkísérte az ügyészségre

(Cluj-Kolozsvár, november 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Negyvennyolc óráig zakodtatlanul tartott a rendőrség büntügyi osztályán Condescu Vasile bűneinek jegyzőkönyvébe rögzítése. Ez év áprilisában az igazságügyminisztérium magas rendelkezése időnként megnyitotta Condescu előtt az ügyészségi fogház ajtaját, hogy a fogház levegőjében egyre jobban elhatárolódó tüdőbajt egy szanatórium csendes nyugalomába visszavonulva haverje ki. Azóta csaknem hét hónap telt el és Condescu időközben egy agyafurt tükkel a könnyű megérintés újabb utait hajszolta gyógyulás helyét.

Joachimescut is Condescu hamisította

Amint már megírjuk, egy egyszerű gesztussal kinevezte magát az általa kreált „Directiunea Speciala a Asigurarilor CFR“ erdőlyrészi vezérigazgatójává, hivatalos okmányokat, aktákat, regisztereket és fizetési utalványokat hamisított és ezek segítségével cégekétől és magánszemélyektől mintegy 500.000 lej értékű pénzt és holmit csalhat ki. A rendőrségi nyomozás összeállította Condescu teljes bűnlajstromát és Draghici büntügyi rendőrszpitány ma délelőtt átkísérte Condescut az ügyészségi fogházba.

A kihallgatások során Condescu csökönyösen állította, hogy a vezérigazgatói kinevezést egy bukaresti Joachimescu nevű illetőtől kapta, aki 50.000 lej ellenében megígérte neki, hogy az állást az ő számára szerzi meg. A vizsgálat nyomán kiderült, hogy Joachimescu is csak a Condescu élénk fantáziájában létezik. Ő kreálta magának állását és ő hamisította az összes manőverhez szükséges iratokat is, amelyeket a lakásán tartott házkutatások alkalmával lefoglaltak. Különös passziója telhetett Condescunak abban, hogy nemlétező hivatalának könyveit oly túlaradó gondossággal és szeretettel kezelje.

Condescu levelezése

Itt van például az iktatókönyv. Mintegy három oldalon keresztül szépen sorszámozva beiktatta magának, hogy a brassói, galaci igazgatóságok milyen átiratokat küldtek neki, hogy a bukaresti vezérigazgatóság milyen szám alatt intézkedett az ő kinevezéséről, mennyi fát utalt ki a „hivatal“ céljaira, milyen diszpozíciókat adott a butorok berendezésére és a tisztviselői kar kinevezésére... Ez volt az „Intrare.“ A „Iesire“ alatt megtaláljuk, hogy Condescu vezérigazgató közli a brassói hivattal, hogy immár az ő fenhatósága alá tartozik és a bányászalt

pénzeket hozzá kell közvetlenül eljuttatnia. Másik szám alatt felszólítja Brassót, hogy az inkasszó menetét gyorsítsa meg. A pénztár-

Széppé

varázsol

ELIDA
IDEAL-SZAPPAN

Tisztább, enyhébb és sokkal kellemesebb illata.

könyvben kiutal öt vagon fára ötvenezer lejt. Bélyegzőket csináltat „S” aprobat „Aohitat” „Director” és más felirásokkal. És mindez egy soha fel sem állított és nem létező hivatal számára...

Condescu védekezése

Condescu eleinte hidegvérűen és fölényesen viselkedett. Rövid, cinikus válaszokat adott, vagy egyáltalán nem felelt a rendőrkormányzó kérdéseire. Anyira beleléte magát abba a gondolatokörbe, hogy ő teljhatalmu vezérigazgató és mögötte alárendelt tisztviselők és regiszterek sorakoznak fel, hogy szinte az egész eljárás érhethetetlennek és méla lannak tűnt fel számára. Péntek délután azonban már sirva fakadt Condescu. Kérésére rendelkezésére bocsátották a rendőrség írógépjét és Condescu órákon keresztül gépelte vallomását, amely bűnbeszédek valóságos apológiája.

„Míg a törvényzár foglya voltam, családom, feleségem és kisgyermekem a legnagyobb nyomornak és nélkülözésnek voltak kitéve”, — írta párhosszal Condescu. — „Feleségem kénytelen volt ruháit, butorainkat a zálogházba tenni, hogy a mindennapit gyermekünk számára megszerezhesse...”

A továbbiakban mindent ama bizonyos Joachimescu terhére írt Condescu, aki bűnre vitte őt, s aki egyedül okozója ramlásának.

Ma délelőtt egy összetört, hulláspadát arcu ember hagyta el a rendőrségi zárkát. Condescu volt.

Condescu, a morfinista

Dr. Birăscu ügyeletes ügyész szobájában komoly tanácskozást folytattak az ügyészség

vezetői afelől, hogyan valóítsák meg Condescu orvosi ellenőrzését. A „vezérigazgató” ugyanis szenvedélyes és vakon engedelmeskedő rabja lett a morfiumnak. Minden két órában három gramm morfiomot fecskendez a bőre alá és szervezete annyira megszokta a gyilkos mérget, hogy annak brüszk megvonása Condescu biztos pusztulását jelentené. Az ügyészségnek most nem csekély gondot okoz a morfiunról való gondoskodás s annak Condescuhoz való eljuttatása.

Míg ezek a tárgyalások folynak, addig az ügyészségi titkárság termében Condescu alig két-éves szőzke kisfiától vesz, isten tudja milyen hosszú időre bucsút. Az izgalom és látható megrendültség pedig a tudóvész ijesztő rózsáit hívják elő Condescu arcára, aki megtörtén hajol gyermeke fölé és együtt zokog vele.

Condescu, az apa

Ez nem a szélhámós Condescu, hanem az apa. Lehet, hogy csak a bucsú gondolata fáj Condescunak ebben a megindító pillanatban. De az sincs kizárva, hogy maga is teljes súlyával éri azt a terhet, melyet bűnével egyetlen szomorú örökségként hagy gyermekére. Még a szolgálatos rendőr sem tudja meghatódottságát elfojtani és a sarokba fordulva két nagy könnycseppet morzsol ki szeméből.

A következő percben előáll a fogházor. Condescu lapjára vörös betűkkel rányomják a bélyegzőt: „arestat”.

És megindul a menet a fogház felé, amelyek ajtaja lassan becsukódik Condescu rövid vezérigazgatói karrierjé és apai fájdalmi mögött.

A cseh legionisták Rakovszky birtokait kívánják a királypuccs mozgósítási költségeiért

(Prága, november 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jelentette annak idején az Uj Kelet, hogy Rakovszky István volt magyar miniszter egy időre visszavonul a politikától és szlovenszki birtokain kíván gazdálkodni.

Cseh lapok most arról adnak hírt, hogy a legionisták és más nacionalista csehszlovák pártok akciót kezdeményeztek Rakovszky ellen. Felelőssé akarják tenni a második magyar királypuccs alkalmával csehszlovák részről felmerült és 500 millió koronát kitevő katonai kiadásokért.

Azt követelik, hogy az állam kobozza el minden ellenszolgáltatás nélkül Rakovszky szlovenszki birtokait a mozgósítási költségek fedezetére. Követeléseiket azzal indokolják, hogy Rakovszky legitimista és a királypuccs alkalmával felelős politikai állásban volt.

A nemzetközi jog flagrns megsértése volna, ha a magyar állampolgár Rakovszky ellen magyar minisztersége alatt Magyarországon elkövetett és nem közvetlenül Csehszlovákia ellen irányuló politikai ténykedései miatt bárminő eljárás indulna.

Németország Schultze kiadatását kéri

Kolozsvárra kísérik a szélhámós német bankárt. Hova tűntek Schultze kompromittáló iratai

(Bucuresti-Bukarest, november 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mint azt tegnap már jelentettük, a kolozsvári sziguranca megkeresésére Bukarestben az Esplanade szállodában letartóztatták Erich Schultzet, a „Középsur-pai Biztosítási Társaság” állítólagos igazgatóját és Kolozsvár egymillió dolláros kölcsön körveitőjét. Popescu Haralambie rendőrkormányzó, aki Schultze letartóztatását fogaratosította, megkezdte a bankár kihallgatását és bünelajstromának összeállítását. Az eddigi adatok szerint Schultze nem csak Kolozsváron, hanem Erdély más városában is igen sok magánostól különösen vállalatoktól csal: ki nagyobb összegeket azon a címen, hogy számukra igen előnyös feltételek mellett kölcsönt szerez.

Az összes bukaresti lapok hasátos cikkeiben számolnak be Schultze letartóztatásáról. A „Dininea” tudósítója szerint a nyomozás során különös incidens történt. A rendőrségi nyomozás befejezése után ugyanis Schultzet át kísérték a bukaresti főügyészségre, a felvett jegyzőkönyvvel és a Schultzenál talált kompromittáló iratokkal együtt. Az ügyészség a nyomozás folytatását rendelte el és visszaküldte a dossziét a rendőrségre. A legnagyobb meglepetésre azonban a terhelő iratok időközben nyomtalanul eltűntek. A jegyzőkönyvek másolatai megvannak, de a Schultzenál talált okmányoknak nyoma veszett. Az ügyészség bevezette a nyomozás feltűnést keltő eltűnés ügyében.

A bukaresti főügyészség egyébként ugy határozott, hogy Schultzet Kolozsvárra kísérteti, mert

szélhámosságait itt követte el. Schultze neve a romániai lapok leleplező cikkei nyomán a világsajtóba is belekerült és a német bankár bukását, különösen a német lapok kommentálják igen élénken.

Amint bukaresti tudósítónk jelenti, Schultze letartóztatásáról német hivatalos körök is tudomást szereztek és ma délelőtt már megérkezett a fővárosba a német kormány távirati megkeresés, amelyben Schultze kiadatását kéri. Míután azonban a megkeresés közvetlenül a rendőrséghez jött és nem járta meg közben a diplomácia útjait, a rendőrség előbb bevárja a kiadási eljárás diplomáciai uton való kérését és csak aztán fog a letartóztatásban levő bankár sorsa fölött dönteni.

Kárpitos kellékek

grádlík, butorszövevek, spárgák, gurtnik stb. Nagy választásban, olcsó árakon kaphatók

Boskovics József, Cluj,

Str. Reg. Maria 15. — Telefon 9 10.

Aki olcsón akarja ágy- és fehérneműjét beszerezni, látogassa meg a **FEJERNÉ** új fejerneműszalonját **Str. Grigorescu [Rákóczy-ut] 86 sz.**

Támár

Lakodalmi izgalom áll meg a forró kanáni pusztán. A sátrak között tarkaruhás násznép forgolódik. Juda második fia, Óan, a környéken a legszebb tőrli tanyája menyegzőjét Tamárral, a parázsszemű folyamközi leánnyal, elhalt bátyjának leányfeleségével. Ősi szokás szerint esküvő előtt énekes, dicsőítő beszédek szólnak a vőlegényről és őseiről, de az asszonyi intrika és féltékenység megzavarja az ünnepi hangulatot. Ilyenkor ugyanis a menyasszonynak ügyelnie kell, hogy csak akkor lépjen elő sátrából, amikor már a vőlegény dicsőretét zengik, mert különben meghal, vagy ha élő rokon nevére jelenik meg, azé lesz, akinek a nevét említették. A fiatal József éppen Chuda bátyját magasztalja, amikor az özvegyasszonyok időnek előtte indulásra szólították Tamárt. Általános megdöbbenés. És hejnaljában a Tamár sátra felé vezető uton halva találják Óanát, a Juda második fiát, aki be sem lépett a nászi sátorba.

Támár, az idegen név, akit a tizenkét testvérek asszonyai azelőtt sem néztek jószemmel, hazamegy a két folyam közé.

Évek múltán az özvegyekre jutott Juda vándorlásra kerekedett, hogy Tamárt eljegyezze harmadik fiának. Barangolásaiban elvetődik Pótach Észáimbe, Astorót istenasszony pogány ligetébe. A gazdátlan templom ajtajában mozdulatlanul áll egy fátyolos alak. A parázna istenasszony egyik leánya, aki furfanggal felkínálja magát a szép héber úriának, aki gyermekért eped. Juda azután megint nekivág a végtelen pusztaságnak. Ott éri utol Chaczót, a Dina elrablónak egyike, aki álnok módon értésére adja, hogy a menyé, Tamár meggyalázta a családját és mindenkinek odaadja magát, sőt gyermeket is hord a szive alatt. Juda iszonyu haragra gerjed Tamár ellen és máglyát rakat, hogy tűzhálállal haljon a paráznaalkodó asszony. Az elfogott Tamár macakcsul hallgat, pedig a máglyarakók már algyujtottak. Csak amikor egyetlen jöembere, Chira, az adullámi pásztor is könyörög neki, árulja el, hogy ki a megrontója, Tamár elmeséli az Astarót ligetében történeteket. És ekkor Juda, az oroszlanverő úrián térdre hull gyermekének anyja előtt.

Ezt a keleti lüktetésű biblikus témát dolgozta fel mesteri hozzáértéssel Giszkalay János, a magyarnyelvű zsidó irodalom egyik legkiválóbb regényében. A gyönyörű nyelven, izgalmas drámalassággal megírt regény vezet be az Uj Kelet olcsó könyvkiadója

Bár egyedül ennek a könyvnek bolti ára 70 lej volt, most

10 könyvet vásárolhat 100 lejért 400 lej bolti ár helyett.

Az olcsó könyvcsoport a következő könyvekből áll:

GISZKALAY JÁNOS: Tamár (regény 170 lap.)

ANDREJEV LEONID: Anathema (szindarab, 150 lap.)

ALFRED KERR: Oly szép vagy (elbeszélések, 50 lap.)

RABINDRANATH TAGORE: Volt egyszer egy király (elbeszélések, 80 lap.)

BEN AMI: Uj Palesztina (utóirat, 168 lap.)

BERDE MÁRIA: Rina kincse (regény, 120 lap.)

COURTHS MAHLER: Csákon szerzett vőlegény (kis regények, 105 lap.)

NAGY IMRE: Igy írom én az Ojságot (humoreszkek, 128 lap.)

LÓW IMMANUEL: Stein-hal (tanulmány).

HAJNAL LÁSZLÓ: Iyen vagyok (versek, 95 lap.)

Kapható az Uj Kelet könyvostályában, Cluj, Str. Baron L. Pop 10. Vidéki megrendeléseknél 15 lej portóköltőség.

Ívott-e már „Dácia” vizet?

Legolcsóbban **fest, tisztít UNIO, Cluj** Fiókü let Str. Barițiu 2., Str. Iuliu Maniu 8. Cal. Motilor 110. Gyár C. Regele Ferdinand 133. **Telefon 877**

Figy

SZA

ivall
na

e he
szöng
és b

110 cm. s
1 ablakra
2 ablakos
70 cm. sz
100 cm. s
futósző
1 drb. l-a
karó...
1 garnitúr
1 méter b
1 méter
szövet
200/300 r

Rakt

a leg
kostú

diva

Tek

kirakatain

14

Telefon

Figyelje meg

SZABÓ JENŐ

női
divatkülönlegességek
nagyáruházának

e heti
szőnyeg-, függöny-
és butorszövet
árait.

- 110 cm. széles függönykelme L. 59
- 1 ablakra való függöny garnitúr 650
- 2 ablakos stor filé betéttel... 950
- 70 cm. széles I. futószőnyeg .. 98
- 100 cm. széles dupla spárta futószőnyeg 195
- 1 drb. I-a Mokat scheslong takaró..... 1850
- 1 garnitúr ágy- és asztalterítő 1350
- 1 méter butorszövet..... 290
- 1 méter selyem brokát butorszövet 650
- 200/300 nyírott szobaszőnyeg 1800

Raktárra érkeztek

a legújabb angol és francia
kostüm-, kabát- és selyem

divatujdonságok.

Tekintse meg

kirakataimat és meggyőződhet áram
olcsóságáról.

Ezen árak csak
14 napig
érvényesek.

Telefon **4-79** Telefon

Olasz páter Marosvásárhelyen

A megméltelvezett és a jó útra tért magyar párt. Vallalja e a közösséget az erdélyi katolikus egyház Olasz Péterrel?

(Targulmures-Marosvásárhely, november 13.) Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány nap óta Marosvásárhelyen is kísért a „keresztény fajvédelem“ haszjáró szelleme. Olasz páter Kolozsvárról befutott második állomáshelyére Marosvásárhelyre, ahol lelki gyakorlatokat végez a római katolikus gimnázium növendékei. Páter Olasz tisztelettel „lelki“ órát helyezett kiállításba a serdülő korban lévő fiúk részére, de már a mai harmadik órán nyilvánvalóvá lett, hogy ezek a lelki gyakorlatok inkább lelkiismeretlen gyakorlatok, amelyeknek nincs egyéb céljuk, mint megnévelni a könnyen hívő, értelemgyermeki lelket.

Az a páter Marosvásárhelyen sem elégedett meg a serdülő gyermekek oktatásával és a felnőttek oktatására férfi konferenciát hirdetett a zárda kápolnájában. Olasz páter előadásán, amely „Egy érdekes lelki betegség“ címet viseli, igen gyér számban vándorolt össze a marosvásárhelyi közönség.

Olasz Péter prédikációját a zsidó Freud megállapításával kezdte.

— Az ember férfikorában — mondta — a gyermeki élet egy s eseményének hatása sláit cslekszik. Csak érteni kell ennek a komplikált lélekről mind kibogozását.

E lendületet bevezette és után a páter hirtelen fordulva rátért a zsidókra és így folytatta:

— Ne vásároljatok zsidóktól, keresztény ijak ne udvaroljatok zsidó lányoknak, te pedig magyar publikum csak keresztény lapot olvas.

A páter további fejtegetésében sorra szedte a magyar lapok redakcióit és arra a konkúcióra jutott, hogy Erdélyben egyetlen keresztény lap sincsen.

Ami ezután következett az még viccenek is rossz. A páter felbirta a jelenlevők figyelmét a zsidó invázió veszedelmére.

— A zsidók — mondotta — internacionalisan összefogtak, hogy az erdélyi magyar pártot elzsidósítsák.

— Ennek dacára — folytatta a páter — a magyar párt a javulás útjára tért, mert nekem több magyarpárti képviselő jelentette ki, erősen szegényeli, hogy a zsidó gyerekeknek magyar iskolába való beiratásáért exponálta magát.

A megbízható adatokra támaszkodó jezsuita páter azonban ez egyszer óvakodott attól, hogy neveket említson. Miután még egyszer figyelmeztette közönségét, — amelynek sorai között a katolikus gimnázium tanári kara és ifjusága is jelen volt — ottbont mondják meg gyermekeiknek és testvéreiknek, hogy gyűlöljék a zsidót, letérdelt és ábítatos imába merült.

A hallgatóság vegyes érzelmekkel hagyta el a kápolnát és a legtöbben hangosan adtak kifejezést megbotránkozásuknak. Nem hallottuk azonban a marosvásárhelyi klérus hangját, amely azzal, hogy szószerket és alkalmat ad Olasz páternek „eszméi“ kifejtésére, részesévé lesz ennek a durva antiszemita uszításnak.

Az erdélyi katolikus egyháznak meg kell mondania végre fekete fehéren: szolidaritást vállal-e Olasz páter prédikációjával? Ha pedig nem vállalja a közösséget, akkor miért bocsátja rendelkezésére a jezsuita páternek a templomok szószékét, ahonnan az antiszemita prédikáció úgy hangzik, mintha az egyház hivatalos tanítása volna.

Rabló helyett felholtra vertek egy kereskedőt

A banditák közé keveredett vásári árus véres kalandja

(Sighetul Marmatie-Máramarosziget, nov. 12.) Az Uj Kelet tudósítójától.) Tragikomédiába illő farsang és áldozata lett egy hazti kereskedő, ki akaratlanul kivál belekerült egy rablótámadás közepébe, s midőn a megtámadott barátai társuk segítségére siettek, életveszélyesen agyba-főbe verték az amatőr rablót.

Tegnap este a Huszt melletti Volovoje közelébe huzódó országúton hazafelé tartott Klein Lidor hívaló árus. Egzük elhgyott utazakasszon több, hatalmas doronggal felfegyverzett álarcs rabló támadta meg a mit sem sejtő embert és az út melletti sűrű cserjésbe vonszották. A megrémült kereskedő könyörgött a rablóknak, hogy ne bánják életét, különben sincs nála semmi pénz, engedjék útjára. Természetesen a támadók haláli sem akartak erről, hanem h szias tanácskozás után egyik társukkal előre küldték Klein, azzal az utasítással, ha az uton olyan kereskedő haladna keresztül, kirtől tudja, hogy jobb módja, adja meg a felvilágosítást a mellette levő banditáknak.

A sors hamarosan egy máramarosi kereskedő hozott előlük, ki szekerén Tescó felé haladt. Klein felismerte az utasban Markstein Mór máramarosszigeti kikereskedőt, azonban a mellette haladó bandita kérdésre ezt válaszolta, hogy nem ismert az illetőt. Markstein azonban felismerte Kleint és rászólt, nem akar-e felállni a kocsi. A bandita ebből azt következtette, hogy Klein csak őket akarja félrevezetni, megadta a megbeszélte jelt társainak, kik a sűrűből előrohanna rátámadtak a kocsiiban ülő kereskedőre. Borzalmas küzdelem fejlődött ki, midőn vértanúnul két kocsi kanyarodott be az útra. A benne ülő vásárosok nyomban a szorongató ember segítségére siettek. A rablók, amint látták a uló érkezését, észnélkül megfutamodtak, Klein maradt csupán a támadás színhelyén, abban a hiszamben, hogy végre sikerült megszabadulnia veszedelmes társaitól.

A vásárosok azonban a szerencsétlen embert a rablók önkosának válték s bár Markstein igyekezett megmagyarázni a tévedést, a feligott kereskedők azonban agyba főbe verték a

szerencsétlen kereskedőt. Végre is Marksteinnak sikerült az indulatba jött vásárosokkal megértetni a helyzetet, azonban már ekkor a szerencsétlen Klein vérző fejjel hevert az út porában.

A csundörzsegnak a kereskedők feljelentése és utbszolgáltatása alapján még hajnalában sikerült elfogni a tettessket, Kaluja Mihály 23 éves foglalkozás nélküli csavargó személyében, ki három kiskoru Volovje és környékén lakó bérsgyerekekkel összebeszélve követte el a támadást.

Megállapítást nyert, hogy a bünszövetkezetnek ez lett volna az első szereplése, amely szerencsére nem sikerült. Az ártatlanul halálra szentvert Klein Lidorot beállították a máramarosszigeti kórházba. Életbenmaradásához nincs remény.

— Constantinescu volt miniszter állapota aggasztóra fordult? Bukarestből jelentik: Constantinescu Alexandru volt földművelésügyi miniszter állapota súlyosbodott, a tudógyuladás terjedőben van. Orvosai, Lupu és Muscel állandóan a beteg ágya mellett vannak. Bratiannu Jonel ma személyesen érdeklődött régi híve hogy é-e felől.

— Egy párisi csillagász új bolygót fedezett fel. Párisból jelentik: A basii obszervatórium a mi nap rendszerünkben a naphoz a Merkurnál is közelebbálló bolygót fedezett fel. A bolygót Lescarbant francia csillagász már régen észrevelte és Vulcanusnak nevezte el.

Az ősz ujdonsága
a Dreher Haggemacher sörgyár
őrszi söre

Extra-Special
mindenütt kapható

Olcsóbban él
tíz százalékkal, ha
az UJ KELET
szelvényével vásárol

Nagyszabású kulturprogram végrehajtására utasította a szövetséget a városi konferencia

(Cluj-Kolozsvár, november 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagyváradi cionista konferencia egyik legkimagaslóbb eseménye volt az a kulturreferátum, amelyet dr. Kohányi Rezső tartott a konferencia plenuma előtt. E referátum alapján a konferencia több fontos határozatot hozott, amelyeket eddig anyagtorlódás miatt nem közölhettünk. A konferencia kulturális határozatai a következők:

1. A konferencia utasítja az Erdélyi Nemzeti Szövetséget, hogy a meglévő zsidó iskolák nyilvánossági jogának megszerzése, illetve visszaszerzése érdekében minden rendelkezésre álló törvényes eszközt használjon fel.

2. A konferencia utasítja az E. Z. N. Sz. vezetőségét, hogy érintkezést szerezve a hazai ösztöndíj vezetőjével, igyekezzenek megszerezni legalább egy zsidó tanítóképző intézet felállítását. Amíg ezen törekvésük eredményre vezet, az ország azon nagyobb városaiiban, ahol tanítóképzők működnek, állítsanak fel tanítókat kiképző zsidó kurzusokat, bennlakással, amelyek ezen tanítóképző intézetek munkáját a megfelelő zsidó ismeretekben kiegészítik.

3. A konferencia utasítja a Kisebbségi Bizottság kulturbizottságát, hogy a zsidó iskolák részére részletes kulturprogramot dolgozzon ki szakértőiak bevonásával és annak megvalósításáról minden rendelkezésre álló eszközzel gondoskodjék.

4. A kulturbizottság az iskolák hebraizálása tekintetében a következő minimális követelményeket állítja fel:

- a) A vallás tanítását nyelven a héber.
- b) A héber nyelv és irodalom a zsidó iskolák valamennyi osztályában megfelelő óraszámokban tanítsák.
- c) A tanítási anyagban hely biztosítandó a zsidó történelem, Palesztina földrajza és a zsidó dal számára.

5. A helyi csoportok vezetői keressenek érintkezést a hitközségek vezetőségével, hogy készítsenek közös programot a nemzsidó iskolákba járó tanuló ifjúság vallási nevelésére és zsidó oktatására vonatkozólag.

6. A helyi csoportok vezetői a meglévő zsidó tanoncotthonok kuratóriumaival és a zsidó ipar-egyesületek vezetőivel keressék az érintkezést abban az irányban, hogy megfelelő szakemberek bevonásával adjanak közös programot az ezen intézetekben, valamint az azokon kívül élő zsidó tanoncok vallási nevelésére és zsidó oktatására vonatkozólag.

7. A héber nyelv tanulásának elősegítésére a központ kulturális bizottsága a múlt konferenciális évben megkezdett hebraizációs munkát tágabb keretek között intenzíven tartozik folytatni. A helyi csoportok vezetői és a központi vezetőség arra utasítandók, hogy ehhez a munkához minden erkölcsi és anyagi támogatást megadjanak.

8. A konferencia utasítja a szövetség vezetőségét, hogy tüszön ki pályadíjat az ifjúság köréből azon ifjú, vagy leány részére, aki a következő konferenciális évben a héber nyelvből a legjobb eredményt érte el.

9. A konferencia felhívja az E. Z. N. Sz. kulturbizottságát, lépjen érintkezésbe a tanügyi szakértőkkel oly irányban, hogy az állami tanterv szemléltetése mellett oly tankönyvek szerkesztésén, melyek zsidó szellemben legyenek megírva.

10. A konferencia kötelezi a helyi csoportokat, hogy az új konferenciális évben a Szövetség kulturprogramjából, mint minimumot a következőket valóítsák meg: a) Minden helyi csoport tartozik havonta legalább egy kulturális előadást rendezni. Ezen előadások megrendezésében (előadók és előadás kiadásával) a központ kulturális bizottsága tartozik a helyi csoportokat minden rendelkezésre álló eszközzel támogatni.

Szükségessé teszi a konferencia a cionista mozgalomban felvetődő, vagy más aktuális zsidó problémák megvitatását és ezért felhívja a helyi csoportokat időnkénti vitaszabályok

rendezésére, melyekhez szükség esetén előadók a központ kulturális bizottsága tartozik delegálni. b) Az általános hebraizációs munkáját tartoznak a helyi csoportok az eddiginél nagyobb mértékben kezükbe venni és az eredmény biztosítása céljából szükségessé teszi a konferencia, hogy a helyi csoportok héber kurzusok mellett, héber egyesületeket is szervezzenek, ott, ahol erre a lehetőség megvan. c) Kívánatosnak tartja a konferencia, hogy a nagyobb helyi csoportok, minél előbb héber nyelvű óvodákat állítsanak fel. A cluj, temesvári és brassai csoportokat utasítja a konferencia, hogy még a következő év szeptemberében héber óvodát szervezzenek.

11. Az egyes helyi csoportok vezetői utasítják

December 8-án kezdődnek a magyar képviselőválasztások

Felozlott a fővárosi demokrata blokk

(Budapest, november 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) A magyar kormány egyik tagja péntek este közölte a „Pesti Napló” munkatársával, hogy az országos választások első napja december 8-án lesz. Tízévtizedtől kezdődik a választások második fordulójának megkezdése, november 6-ától december elsőjéig. Ajánlást írtak december elsőjéig kell benyújtani. Az utolsó nyolc napon tudvalevőleg népgyűlési egyáltalában nem lehet taranni. A fővárosi választások időpontját december 19-ára tervezték. A minisztertanács, amelyben a kormánytagjai legújabbalában megvitatották a választásokkal

talnak, hogy az ifjúsági szervezetek kulturális munkáját minél hathatósabban támogatják.

12. A konferencia kötelezi a helyi csoportokat, hogy könyvtárakat állítsanak fel és ezek megszerzésében a központ tartozik a helyi csoportoknak segítségére lenni.

Minden helyi csoport vezetősége igyekezzék érintkezésbe lépni a területén levő hitközség és egyéb zsidó kulturális intézmények (iskolák) vezetőivel, hogy költségvetésükbe zsidó könyvek beszerzésére megfelelő összeget állítsanak be.

Egyben kötelezi a konferencia az összes helyi csoportokat, hogy a Noár című ifjúsági folyóiratot legalább egy példányban megrendeljék és ugyancsak legalább egy példányban megvegyék az Aviva Barisszia összes könyvkiadványait.

13. A konferencia kötelezi az összes cionista intézmények tisztviselőit a héber nyelv záros határidőn belüli elajánlására.

összeülő kérdéskört, véglegesen megállapodott a választások időpontjában, amelyet a házfelozlatás után publikálni fognak.

Budapest, november 13. A demokratikus blokk tegnap este kimondta a felozlatást és ezzel a polgári párt és a szocialista párt utja különvált. Bárczy István, a blokk elnöke néhány nappal ezelőtt lemondott. A blokk tagjai tudvalevőleg a demokratikus párt, a szocialista párt, a Kossuth párt és a kispolgári párt voltak. A blokk azért alakult, hogy Sipőc helyett Bárczyt válasszassák meg polgármesternek. Mivel most már semmi célja, tehát felozlott.

Belgrádban és Párisban egyforma hevességgel támadják az olasz diktátort

A jugoszláv parlamentben valóságos antifascista ünnepekkel rendeztek az ellenzéki szónokok. A francia kamarában Mussolinit közönséges gyilkosnak aposztrófálták

(Belgrád, november 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Óriási érdeklődés előzte meg a jugoszláv parlament mai ülését, amely az olasz események jegyében indult. Az ülésen megjelent a kormány valamennyi tagja, az összes képviselők és úgy a karzatok, mint a diplomata-páholy zsufolyva volt. Bozovic független demokratapárti képviselő pártja nevében indítványt nyújtott be, amely javasolja, hogy a jugoszláv szkupstina fejezze ki rokonszenvét az Olaszországban elnyomott jugoszláv kisebbségeknek és bízza meg Nincics külügyminiszter, hozza tudomására az olasz kormányt, hogy a jugoszláv parlamentnek azt a véleményét, hogy Olaszország viselkedése szláv kisebbségeivel szemben nem felel meg a jugoszláv-olasz barátság megállapodás szellemének. Az olasz külpolitika különben is arra irányul elsősorban, hogy a jugoszláv királyság pozícióját minden irányban gyengítse. A belgrádi kormánynak tudomásul kell venni és további politikáját ehhez alkalmazni.

Bozovic beszédét többször viharos tüntetés szakította meg, amelyben a szkupstina minden oldala résztvett. Utána Honiec szlovén néppárti beszélt, kijelentve, hogy az olaszországi szláv kisebbségeket a fascisták halálra akarják ítélni.

Páris, november 13. A francia parlament ma kezdte meg újra ülését. Ebből az alkalomból Poincaré költségvetési beszéde után Lafond szocialista a tette szavát a Franciaországban újabban előfordult fascista incidenseket követelve a kormánytól, hogy ne tartsa tovább a fascista provokációkat. Utána Vaillant Couurlier szocialista képviselő hánytá Briand szemébe, hogy el akarja tüszolni a ventimigliai franciellenes támadást. Beszéde során Mussolinit közönséges gyilkosnak nevezte.

A francia sajtó továbbra is nagy részletes-

séggel foglalkozik az olasz fascizmus franciaországi tevékenységével. Garibaldi vallomása és a bevezetett rendőri kutatás alapján mindinkább az a meggyőződés érlelődik meg a francia közvéleményben, hogy a franciaországi fascistaellenes mozgalmat agent provocateurjait utján a hivatalos olasz kormány teremtette meg azért, hogy azt diplomáciai szempontból felhasználhassa egy Franciaország elleni kampány számára. Ugyanez volt — a francia lapok szerint — a katalán szeparatista mozgalom szervezésének a célja is, amelyet Garibaldi Riccio-ti azért támogatott, hogy a mai hivatalos Spanyolország és Franciaország közé éket verjen.

Párisban elterjedt hírek szerint a Franciaország ellen intézett fascista támadások, amelyekről meg vannak győződve, hogy a kormánytól inspiráltak, már elérték azt, hogy a francia kormány mintegy öt divízió hatósággal erősítette meg állandóan az olasz határ felől eső haderejét és a legmodernebb erődítések sorát hozta létre Monte Carlo és a Genfi-tó között eső területen.

— A mérsékelt elemektől várják a görög politikai helyzet megmentését. Athénből jelentik: A választások végleges eredménye szerint a ventimigliai és antivenimigliai közül egyiknek sincs többsége és egyedül egyik párt sem alakíthat életképes kormányt. A kamara felozlatásának elkerülésére egyetlen mód a mérsékelt elemek együttműködésének megteremtése. A tárgyalások ilyen irányban folynak.

Vásárolt-e már

az Uj Kelet szelvényeivel?

Katonatiszti ruhákat olcsón fest kakira Czink, Cluj

az Uj Kelet az...
ség napi...
szerkesztik: G...
Felső szerkes...
az Uj Kelet o...
megjelöl

— Márta...
szabadságsz...
tik, hogy Mé...
h lyezett a...
melyen meg...
szobor előtt...
nagy békevá...
ne legyen há...
tegnap drótn...
királyhoz, k...
nép b'nsőség...
mtelőbbi telje...
hercegnő is t

— Óriási...
trónörökös...
jelentik: A be...
Stockholmba é...
néhány lépést...
és pár perc al...
trónörökös csal...
átkarolta. A b...
és a rendjelét...
A rendjeleimet...
álotta a király...
csak így tudta...
hangulat már

— Megh...
teremtője. B...
állami lovaj...
az osztrák sor...
korában megta

— Poinc...
francia kam...
senátus tegna...
Poincaré a kar...
szocialista munk...
rende tüzését...
Az elhalasztásh...
fázt. A kam...
megszavazta a...
interpallációk

— Nem l...
vonat. Pá...
költségvetés...
ter bejelentet...
IV. osztályu...
lek lényeges...
rika csökkenté...
kznak, hogy...
amelyben edd...
kedvezményt...
kilométerre és...
részére, akik...
nak. Ezenfelül...
álalános tarif

— Levá...
ház lépcsője...
saser-strasse...
jöttek egy gy...
lépcsőházaban...
gesztve egy d...
ládja jelenté...
egy már erőse...
Sem a meggy...
nem sikerült

HIREK

— **Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.**
Szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Felolvas szerkesztő dr. Marton Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai napról

Vasárnap
6687. Kiszlév 8.
1926. november 14.
Hétfő
6687 Kiszlév 9.
1926. november 15.

— **Mária királyné imája az amerikai szabadságszobor előtt.** Cansancitiből jelentik, hogy Mária királyné tegnapelőtt koszorút helyezett a szabadságszoborra. A királyné melyen meghatva imádkozott a gyönyörű szobor előtt, kijelentve, hogy ez az egész világ nagy békevágyának szimbóluma, hogy többé ne legyen háború. A királyné folytatva útját, tegnap drótnálküli táviratot intézett Ferdinánd királyhoz, közölve boldogságát az amerikai nép bűnsőséges fogadtatásán és az uralkodó melőlöbbl teljes felgyógyulását kívánta. Ileana hercegnő is táviratozott királyi atyjának.

— **Óriási lelkesedéssel fogadták a belga trónörökös párt Stockholmban.** Antwerpenből jelentik: A belga trónörökös pár fogadtatását, mikor Stockholmba érkeztek a városba terén alig tettek néhány lépést, a tömeg áttörte a rendőri kordont és pár perc alatt olyan tömeg gyűlt össze, hogy a trónörökös csak úgy tudott átmentni, hogy feleségét átkarolta. A belga király alig tört utat magának és a rendjelét is leszakították a nagy tolongásban. A rendjeleimet nem hagyom — adják ide — kiálotta a király. Néhányan segítségére szettek és csak így tudták összeszedni a rendjeleket. Ilyen hangulat már rég nem volt.

— **Meghalt az osztrák sorsjáték megteremtője.** Bécsből jelentik: Neubauer Károly, az állami lotto-jövedék nyugalmasított vezérigazgatója, az osztrák sorsjáték megteremtője hatvanhét éves korában meghalt.

Bármily zeneművel
Bécsben rakományról azonnal szállít
Révész Béla, zeneműosztály
Kérjen árjegyzéket.

— **Poincarének bizalmat szavazott a francia kamara.** Párisból jelentik: A kamara és szenátus tegnap újabb megkezdte tanácskozásait. Poincaré a kamara tülésen ismertette a kormány szanálási munkáját és kérte a költségvetés napirendre tüzését az összes interpellációk elhalasztására. Az elhalasztáshoz a miniszterelők a bizalmi kérdést fázta. A kamara 365 szavazattal 207 ellenében megszavazta a kormány által kért elhalasztását az interpellációknak.

— **Nem lesz IV. osztály a csehszlovák vonaton.** Prágából jelentik: A vasutügyi tárca költségvetésének tárgyalásánál Najman miniszter bejelentette, hogy a vasutakon nem lehet IV. osztályu kocsikat bevezetni, ez a bevételek lényeges csökkentésével járna. Ami a tarifa csökkentését illeti, azzal a tervvel foglalkoznak, hogy a 30 kilométeres forgalomban, amelyben eddig a társasutazók 20 százalékos kedvezményt kaptak, a határt leszállítják 15 kilométerre és ugyanez lesz a határ a sportolók részére, akik 33 százalékos kedvezményt kapnak. Ezenfelül a vasutigazgatás nagyszabású általános tarifareformot készít elő.

— **Levágott fejet találtak egy berlini ház lépcsőjén.** Berlinből jelentik: Az Elisabether-strasseben különös körülmények között jöttek egy gyilkosság nyomára. Az egyik ház lépcsőházában a kiálló gázlámpa karjára függesztve egy dobozt találtak. A házmaster családja jelentében felnyitotta a dobozt és abból egy már erősen oszlásnak indult fej esett ki. Sem a meggyilkolt férfi testét, sem a tettest nem sikerült eddig felkutatni.

— **Elena hercegnő Jorga kíséretében meglátogatta a hunyadmegyei román emlékeket.** Tudósítónk jeleni: Roviden már jelentette az Uj Kelet, hogy Elena királyi hercegnő Jorga Mihály professzor társaságában Hunyad megyébe látogatott el a román emlékek megtekintésére. A hercegnő végiglátogatta a vajda hunyadi lovagiarát, a művészettörtéreti szempontból Jorga által igen nagybecsűnek mondott sztrij völgyi ősi román templomát Óc. Ija és Boldogfalva között, majd Hátszeg városát tisztelték meg látogatásukkal az előkelő vendégek. Jorga professor Dragocanu és P. p.escu egyetemi tanárok kíséretében, mint a műemlékeket megőrző bizottság elnöke, a óa végigvizsgálta a város környékén levő emlékeket. Elena hercegnő Patria utadvarbölgy, Mardsi őrnagy szárnysegéd és Grca miniszter társaságában járt Hátszegben, akik előzetesen Kendeffy grófnál voltak a Hátszeg melletti Boldogfalván tóra hivatalosak. A hercegnőt a város hölgyei meleg fogadtatásban részesítették és dr. Parasca Leonő csokrot nyújtott át a hercegnőnek. Tanasescu Aurél primár üdvözlő szavai után a hercegnő bevonult a felsőkereskedelmi iskolának a hölgyek által gyönyörűen feldíszített termébe, ahol Jorga professor előadást tartott a műemlékek megőrzéséről, rendkívül élvezetes módon. Előadás után az illusztris vendégek a megjelentek lelkes ovációja közben autón távoztak el Simeriára, ahonnet udvari vonattal tértek vissza Bukarestebe.

— **Dráma az erdőn.** Bécsből jelentik: A felsőausztriai Admintban borzalmas családi dráma játszódott le. Lindner János főkéntész tizenöt éves Brunhilda nevű leánya arra kérte, hogy kísérje el a közeli erdőbe, ahol az anyja várja. A főkéntész el is indult a leánnyal az erdőbe, ahol a leány hirtelen elmaradt mellőle. A főkéntész körünézett, amikor egy fa mögül váratlanul két lövés érte. A lövés-k elhangzása után egy suhanec ugrott ki a fa mögül és több kézzsurással is megsebesítette Lindnert, aki véresen összeesett és megdöbbenve látta, hogy tizenöt éves leánya a suhanchoz csatlakozik és együtt mennek tovább. A szerencsétlen ember bevanszorgott a legközelebbi csendőrségre, ahol időközben felesége, leánya és a merénylő legény bejelentették, hogy Lindner eltűnt. Mindhármukat letartóztatták, bevallották, hogy Lindnerné bujtotta föl a suhancot arra, hogy meggyilkolja Lindnert.

— **Eljegyzés.** Werner Magdát Pankotáról eljegyezte Weichherz Gustav Kolozsvárról. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— **Ha Bucurestiben megfordulunk mi Erdélyiek,** a francia módon előállított Andrányipérségk felszolgálásához ragaszkodjunk.

— **Elgázolta a vonat.** Tudósítónk jeleni: Valvéghi Rebeka vulkáni napszámosnő a napokban a vasuti töltésen hazafelé igyekezett. Egy fordulónál hátranézett és nem vette észre a vele szembejövő 2049 számú tehervonatot, amely elütötte és mindkét lábát többel lemetasztette. A szerencsétlenül járt munkásnőt életveszélyes sérüléseivel a vulkáni kórházba szállították.

Estélyi és alkalmi ruhákra áttört és színes himnuszok, b. illiáns és díszfestések bordúres plüssök párisi minták után készülnek a **„Műhimző Szalon”-ban** Str. Memorandului (Unió-u.) 15. emelet **A selyemfestés minden ágára kiterjedő négy hetes tanfolyam kezdődik nov. 15-től.** Jelentkezni 15-ig lehet

— **Haggibbor-bál.** December negyedikén, szombat este lesz a Haggibbor-bál. A Haggibborbálnak hagyományai van ak már és azok évről-évre a Kolozsvári zsidó társadalom legkellemesebb emlékei közé tartoznak. A Haggibbor vizámbizottsága széleskörű előkészületeket tett a bál előkészítésére.

— **Bérenyheség, gyomor- és bélhurut,** a vastagbélfal kezdődő megbetegedése, vabélgyulladásra való hajlamosság esetén a természetes „Ferencz József” keserűvíz gyorsan és fájdalom nélkül megszünteti a hasiszervek pangását. Sok évi kórházi tapasztalat igazolja, hogy a **Ferencz József** víz használata a bélműködést kitűnően szabályozza. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— **Szomorúságának éneke Szatmáron.** Szatmárról jelentik: Az elmúlt kedden mutatta be Szatmáron Földes Mihály színtársulata Dymow „Szomorúságának éneke”-t Szabó Inre fordításában. A darab főszereplője a vendégként meghívott Forgács Sándor volt, aki óriási sikerrel vitte a darabot. Mellette Bárdi Teréz Rojzale szerepében volt nagyon jó. A darabot szerdán telt ház mellett ismételték meg.

— **Dráma a tengeren.** Konstantinápolyból jelentik: A Mária olasz görög Odesszából Konstantinápoly felé tartó útjában a Boszporusz közlőben egy bárkát talált, amelyen 11 utas ült, köztük 3 nő. A hajótöröttek előadták, hogy november 6 án a Skandinávia orosz hajón elindultak Nikolajev kikötőből és Boszporusz mellett a hajó gépbáza felrobbant. Az utasok ragyarsze vízbefúlt és csak a bárkán volt 11 menekült maradt életben. Az elsőlyedt hajó 6000 tonnás úrtartalmu volt és börtökkel megrakodva Görögországba igyekezett.

* **Uj magyar hetilap Bukarestben.** „Bukaresti Magyar Hirlap” címmel fog megjelenni november 28 án az erdélyi magyarság bukaresti sajtóorgánumának első száma, az i mert nevű, kiváló újságírók, dr. Gara Ernő és Györi Ernő szerkesztésében. A lap szerkesztési munkájában Erdély magyar hirlapirigárdájának elije vesz részt, ami a lap feltétlen iróját garantálja és ugy elsőrendű riportáza, miat közgazdasági és politikai jólétesülésege nagy szolgáltat fog tenni Erdély közönségének. Kívüös érdekességet ad a lapnak a két oldalas képes melléklet, amely az aktuális eseményeket hozza hátról hátra kitűnő fényképfelvételekben. Mindazok, akik a „Halló Erdély—Bukarest” című lapra eljegyeztek, a „Bukaresti Magyar Hirlap”-ot fogják kapni, amelynek bukaresti szerkesztőség és kiadótivatala Strada C. A. Rosetti 22. szám alatt van.

Antiquaire
Holtscher
Cluj
Strada N. Iorga (Jókai-u.) 2.
Vis-à-vis „Hotel New-York”

SPORT

— **Egy megsemmisítő határozat, amelyet megsemmisítettek.** A Comitetul Regional tegnap este ülést tartott, amelyen kimondták, hogy Ghilezan teljesen szabályszerűen szerepelt az egyetemi csapatban a Victoria elleni mérkőzésen is és így nem látja fenforogni az igazolatlan szereplés esetét. Épen ezért a Comitetul Regional megsemmisítette a futballkosztály határozatát, amely ismeretesen a mérkőzés újrajátszását rendelte volt el. Így az Universitatea jogerős birtokosa marad annak a két pontnak, amelyet 3:0 arányu győzelmével valóban meg is érdemelt. Egyebekben elhatározta a Comitetul Regional, hogy a télisportok intézőjévé Man'a Nicolaet nevezi ki.

— **Idill a vasutaspályán.** Egy szerkesztőségünkhöz érkezett panaszos levél hívja fel figyelmünket arra, hogy a vasutaspálya törzsközönsége, amely főleg a vasuti műhely tanoncából rekrutálódik, botrányos megatartásával lehetetlenné teszi a bajnoki mérkőzések sima lebonyolítását, különösen az ifjúsági és szövetségi díjmérkőzésekben. A Haggibbor ifj.—Victoria ifj. mérkőzésen történt, hogy a kitűnő Haggibbor-együttes már 2:1-re vezetett második fél dő 20. percében Ekkor akcióba léptek a tanocok. Egyrésztük a kapu mögött elhelyezkedve kőaprok pörgöttze alá vette a Haggibbor kapusát, akit a védésben teljesen megakadályoztak. Mások a pálya szélén szelálgálva és a kapulécra mászva, a játékosokat árasztottak el kövekkel. Grimm bíró sem állott teljesen hivatása magaslátán. Így történt meg, hogy midőn Zelig II. megsérült, összeesett és játékosársai köréje gyűltek, hogy felségisek, a Victoria kiagyentített. A leterrorizált Haggibbor-játékosok nem merték megakadályozni a további Victoria támadásokat, amelyek két gólt is eredményeztek és egy megérdemelt győzelemtől títtek el a Haggibbor csapatát.

KÖZGAZDASÁG

Tőzsde

A lej Newyorkban ismét vissztett árfolyamából és 55-50 ról 55-25-re esett. Zürichben változatlanul 285. A belföldi piacon az irányzat továbbra is lanyha, fokozódó kínálattal. Az árfolyamokat alább adjuk:

Devizák	Valutapiac 1926 November 13 (Rador)								
	Kolozsvár	Zürich		Paris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
		nyitás	zárás						
Zürich	8500-8520	—	—	582 1/2	3525	13772	—	—	1929
Newyork ..	179-181	51 1/2	51 1/2	3019	170	7140	719 1/4	—	—
London	87-882	2514 1/4	2515	1463	880	2463 1/2	3439 1/2	485 1/8	—
Paris	600-610	1730	1715	—	606	2365	2355	331 1/2	—
Milano	760-765	2155	2140	—	756	2950	2921	414	—
Prága	532-536	1537 1/2	1537 1/2	—	538	2114 3/4	2101 1/4	296 1/4	—
Budapest ..	393-398	7275	7275	—	25 1/2	—	9934	—	—
Belgrád	—	915	915	—	310	259	12 0 1/4	177	—
Bukarest ...	—	285	285	1645	—	393	339 1/2	55 1/4	—
Vargó	—	57 1/2	57 1/2	—	—	7935	—	—	—
Bécs	2520-2540	7315	7315	—	2560	10065	—	—	—
Berlin	—	12315	12315	—	4320	16955	16955	—	—

Száz lel árfolyama: Zürich 285, Paris 1645 Budapest 39300, Bécs 389 1/2, Prága —

Ipari kataszter felállítására. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara javaslatot készített a Creditul Industrial (Ipari Hitelintézet) kölcsönfeltételeinek leegyszerűsítése kérdésében. A kamara javaslatában, melyet az iparügyi miniszter elé terjeszt, kifejti egy központi ipari kataszter szükségét, mert a Creditul Industrial jelenlegi eljárása a kölcsönök folyóitásánál rendkívül költséges. A Creditul ugyanis a kölcsönkéresek elbírálására rendszerint egy bizottságot küld ki, amely igen nagy költséget emészt fel. Ezt úgy akarja megszüntetni, hogy a minisztérium egy ipari katasztert állítana fel, amely feltüntetné az ország összes ipari vállalatának és üzemeinek a pontos adatait, úgy, hogy kölcsönkéreseinél a Creditul ott szerezné be információit.

Magyarországon leszállítják az adókat. Budapestről jelentik: Bud János magyar pénzügyminiszter a nemzetgyűlés mai ülésén törvényjavaslatot terjesztett be az állami adók leszállításáról. Magyarország fejlődésében ez a törvényjavaslat igen jelentős lépést jelent és mintegy igazolása annak, hogy az ország konszolidálni tudja saját magát és hogy a szanálás nagymértékben fokozta az állami bevételeket.

Németország 500 ezer aranyárka kölcsönt ajánlott a kormánynak. Bukarestből jelentik: Néhány nap óta Bukarestben időzik a német kormány kiküldöttje E. Mühlen, aki egy 500.000 arany márkás kölcsön folyósításáról tárgyal a román kormánnyal. A kölcsön folyósításának két legfőbb feltétele a versaillesi szerződés 18 §-ának eltörlése (ez a paragrafus tudvalevőleg a volt ellenséges állampolgárok vagyonának elkobzásáról intézkedik) és a Banca Generala bankjegyek kérdésének egyidőre való felfüggesztése. Pénzügyi körök szerint a tárgyalások a legjobb mederben haladnak előre és a kölcsön megkötését bizonyosra lehet venni.

Ingyenes méhészeti tanfolyam. Az erdélyi Méhészeti Egyesület 1927. év tavaszán Kolozsváron és Marosvásárhelyen méhészeti tanfolyamokat rendez papok, tanítók, földművesek, tanulók és más felnőtt nők és férfiak részére. A tanfolyamra 100 lej beiratási díj fizetendő, egyébként azok látogatása díjmentes. A tanfolyamokat csak abban az esetben tartják meg, ha legalább 20 hallgató jelentkezik. Ha megfelelő számú női hallgatók jelentkeznek, külön mézesüteményt készítő tanfolyamot is tartanak.

A kolozsvári Tamási Tamás és Fiai cég ellen elrendelték a csődöt. A kolozsvári törvényszék csődbírója tegnap hivatalosan megnyitotta a csődöt Tamási Tamás és Fiai kolozsvári textil cég ellen és a csődtömeg gondnokául Rosin Alexandru ügyvédet nevezte ki. Ezzel az akcióval ennek a Kolozsvár legrégibb, 1859-ben alapított textil cégének pár év előtt bekövetkezett agóniája véget ért.

Küszöbön a cseh bányászsztrájk. Prágából jelentik: A csehországi bányamunkások, munkaadóktól 20 százalékos drágasági pótlékot követelnek. Tegnap a bányászok vezetői kijelentették, hogy ha követelésüket november 21-ig nem teljesíti ik, általános sztrájkot kezdenek. A hír Csehország bányavidékén nagy izgalmat keltett.

A bukaresti kereskedők tüntetésre készülnek a vámtarifa leszállítása érdekében. Bukarestből jelentik: A Kereskedők Egyesülete tegnap gyűlésén elhatározta, hogy uő i tüntetést rendez a vámtarifa leszállítása érdekében. Hangsúlyozták, hogy a jelenlegi vámtarifa mellett a kereskedők tönkremennek, a kormánynak tehát kötelessége sürgősen leszállítani a tarifát. A testvéregyesületeket is felszólították, hogy szívesen demonstráljanak.

Új radelet a szesz denaturálására. A pénzügyminisztérium körrendeletet intézett az összes pénzügyigazgatóságokhoz, amelyben utasítja őket a szeszdenaturálás fokozottabb ellenőrzésére. A hosszú radelet lényege az, hogy ezen kívül csak azok a szeszgyárak kapnak denaturálási engedélyt, amelyeknek erre külön tartályaik és készülékeik vannak.

Intenzív román-magyar gazdasági közlekedés készül. Budapestről jelentik: Hirt adott már az Új Kelet arról, hogy Románia és Magyarország között előzetes tárgyalások kezdődnek a közeljövőben kereskedelmi szerződés megkötése érdekében. A magyar gazdasági közvélemény figyelme ma mindinkább Románia felé irányul, új relációk kínálkoznak és előtérbe kerül az a törekvés, hogy a két ország között fennálló gazdasági kapcsolatot szélesebb alapokra helyezték. Erre mutatnak azok az akciók, amelyek a nagyobb magyar vállalatok részéről éppen az utóbbi hetekben indultak meg és az összeköttetések kiszélesítését célozzák. Bukarestben most nap nap után jelennek meg a magyar gazdasági élet vezető emberei, elsősorban természetesen azoknak a vállalatoknak a képviselői és vezetői, akik Romániával évtizedek hosszú során át állnak üzleti összeköttetésben. Ezen a héten Bukarestben tárgyalt többek között Weiss Fülöp, a Kereskedelmi Bank elnöke, Kornfeld Pál báró, a Hitelbank helyettes vezérigazgatója, Chorin Ferenc dr., a Salgó elnöke és még számos bankember. Románia gazdasági helyzetét Magyarországon igen kedvezőnek ítélik meg és ebből a szempontból a román piac Magyarországra éppenséggel nem lehet közömbös, ipari gyártmányai számára eddig is kitűnő piacnak bizonyult és e téren már eddig is komoly eredményekkel lehet számolni. Míntán Románia bel- és külpolitikai helyzete nyugodt, a külfölddel fennálló gazdasági kapcsolatot semmi sem zavarja és így ebben a relációban előreláthatóan nagy föllendülés fog bekövetkezni.

Hirdessen az Új Keletben

Román lengyel légi posta egyezmény készül. Bukarestből jelentik: Ma egy lengyel bizottság érkezett a fővárosba a Románia és Lengyelország között kötendő légi postai egyezményt tárgyában.

Egy hónap alatt 52 millió aranykoronával növekedett a magyarországi nagybancok betétállománya. Budapestről jelentik: A budapesti 13 legnagyobb pénzintézetnél és a Postatakarékpénztárnál októterben a takarékbetétek álladéka 52 millió aranykoronával, a folyószámlabetéteké pedig 276 millió aranykoronával emelkedett. A takarékbetétek összege 1858, a folyószámlabetéteké 4144 millió aranykorona volt. Október végén a takarékbetétek 215 százalékát a folyószámlabetétek pedig 561 százalékát érték el az 1913. évi álladékuknak.

R o u g o k
A r c f e s t ő k e k
K r é m e k
F o g p a s z t á k

felülmulhatatlanok!

Select-mozgó
Szenzációs premier. November 14-én.
Varkonyi Mihály világhírű művész
Bécs
legvidámabb embere
c. kiváló filmben.
Óriási siker! Gyönyörű rendezés. Monopol Rec.

Urania-mozgó
Szenzációs premier. Nov. 14-én.
Patt és Pattachon
Rirálycirkusz
c. nagyszerű vígjátékukban.
Két órai nevetés. Monopol Filmsentr.

Apollo-mozgó
*
Zigotto
kiváló művész felülmulhatatlan vígjátékaiban.
Monopol Transylvania

Butor Hálószoba, szép, jó és olcsó. **Siebold Fülöp** butorgyárában **Timisoara, II., Távirdu-u, 19. sz.**

PIANINO
vadonatúj, kitűnő szerkezettel, igen olcsó árban sürgősen eladó!
Rosenberg, Calea Victoriei 5.
(7 Kossuth L. u)

Vidéki amatőrfényképezők kérjenek argyezéket
POLITZER
fotóruházról Carel-Mare Vidéki szétküldés. Alapítatott 1896.

Az U

Az alatt felsőtt megállapodástalalt arra, hogy tükükben bevált vásároit árak öszerkereskedők szelvényeivel fielyeket városok zöljük.

Szamos
Rozenberg Mikl sebben szeresheti
Szászré
Goldmann Herm ruhák, raglánok, különlegességek ár
Sighetul-Ma

Fischmann Nánd férfidivatáru és sz **Jakober Armin** (Voda 30) szerez nemü szükségletei **Salamon és W** és gyermekdivat szeresheti be

Weisz Jenő volt zium mellett) El forrás

Somogyi Ferenc berendezési cikke tezés Úvegésés

Ha Szigetre jör **Büffet**, ahol nap felvágottak kapha **Fuchs Izidor** cukorka különleg beszerzési helye **Pollák Ilona** (R legolcsóbb forrás **Weisz Izidor** (S áru és italok lego

Salzberger Jón (Voda 15) Jinder a legjobb kivitel olcsó árral

Var
Weisz Izidor, (gyártmányu varr cikke és az öss

Gerstel Márton liánsok, arany é szenővegek a le

Glanzmann A dan Voda 40) P olcsóbb bevásárl

Kahan Márton meg és meggyöz oicsóbban itt sz

Weisz Salama taleszek, tefiline irodalom legkiv

Nagyszeb

J. H. Rosentha fekkcióban a lego szolgálás

Simon Teszler külföldi szövétel

I. Grünberger és férri divatcik forrása

Kovács Izsó [cipőkülönlegess

A **Tordai Sörgyár Rt.** kiváló sörkülönlegessége a
LUX sör ismét kapható.

Poharankénti kimérések:
**Newyork-, Amerika-, Majorosi- és
Corona-étterem.**

Az Uj Kelet szelvénybevéltő helyei

Az alant felsorolt cégek az Uj Kelettel kötött megállapodás alapján kötelezettséget vállaltak arra, hogy lapunk szelvényeit teljes értékükben beváltják, oly módon, hogy a náluk vásárolt áruk összegének 10 százaléka — függetlenül a szerkeszkedőknél 5 százaléktól — az Uj Kelet szelvényeivel fizethető. A szelvénybevéltő helyeket városok szerint naponként felváltva közöljük.

Szamosújvári szelvénybevéltő

Rozenberg Miklós fűszerkereskedőnél a legelőnyösebben szerezheti be szükségleteit

Szászrégeni szelvénybevéltő

Goldmann Herman mindenfajta divatos kész férfi ruhák, raglánok, bőrkabátok és az összes férfidivat különlegességei áruház

Sighetul-Marmatiei (Máramarossziget)

Divatáru, textil, kötöttáru

Fischmann Nándor (Str. Dr. Joan Mihály 5) Női és férfidivatáru és szövet-különlegesség óriási választékba. **Jakober Armin** textil, szövetáru üzletében (Bogdan Voda 30) szerezheti be legolcsóbban ruha- és fehérnemű szükségleteit

Salamon és Wiesel divatáruház (Fötér 7) Férfi, női és gyermekdivat különlegességeit a legolcsóbban itt szerezheti be

Cipő

Weisz Jenő volt „Bata“-féle cipőüzlet (Leánygimnázium mellett) Elismert legbiztosabb cipőbevéltő forrás

Üveg, porcellán

Somogyi Ferenc utóda üveg, porcellán és konyhaberendezési cikkek Berndorf alpakka-árus Képkerekezés Üvegesés

Fűszer, csemege

Ha Szigetre jön, feltétlenül keresse fel az „Erzsébet Büffet“, ahol naponta friss és izletes sütemények és felvágottak kaphatók

Fuchs Izidor cukorkaáruház, Fötér Bel- és külföldi cukorka különlegességei, tej- és husneműek legolcsóbb beszerzési helye

Pollák Ilona (Bogdan Voda 40) fűszer és rövidáru legolcsóbb forrása, engrosban és detailban

Weisz Izidor (Str. Dr. Mihályi 13) Fűszer, gyarmatáru és italok legolcsóbb beszerzési helye

Fogászat

Salzberger Joachim fogászati műterme (C. Bogdan Voda 15) Mindenféle arany, platina és kaucsuk munkát a legjobb kivitelben a legolcsóbb árak mellett készítenek olcsó árral

Varrógép, kerékpár és sportcikkek

Weisz Izidor, (Str. Dr. Mihályi 13) A világ legjobb gyártmányú varrógépei, kerékpárjai, irógépek, sportcikkek és az összes alkatrészek beszerzési forrása

Ékszerárak

Gerstel Márton ékszeráruház (Bogdan Voda 1) Brilliansok, arany és ezüst ékszerek, fali- és zsebórák, szemövegek a legolcsóbb beszerzési forrása

Illatszertár, rasol

Glanczmann Adolf, Resling-féle rasol fölerakat (Bogdan Voda 40) Pipere cikkek, kölnivizek, illatszerek legolcsóbb bevásárlási forrása

Tűzifa (5%)

Kahan Márton fakereskedő [Rákóczi-ut. 50.] Próbálja meg és meggyőződhetik, hogy téli fűszükségletét legolcsóbban itt szerezheti be

Könyv

Weisz Salamon [Dragas-utca 5-8.] Zsidókönyvek, taleszek, teofilnek, stb., valamint a zsidó, héber ó és új irodalom legkiválóbb termékeinek bevásárlási helze

Nagyszabóni szelvénybevéltő helyek

Konfekció

J. H. Rosenthal [Regina Maria 11] Női és férfi konfekcióban a legolcsóbb beszerzési forrás — Szolid kiszolgálás

Szövet

Simon Teszler [Piata Reg. Ferdinand 8.] Bel- és külföldi szövetek dúsz választékban állandóan raktáron

Női és férfi divat

I. Grünberger Str. [Str. Elisabeta 17] Rőtös áru, női és férfi divatcikkek, harisnyák legolcsóbb beszerzési forrása

Cipő

Kovács Izsó [Str. Regina Maria 17] Bel- és külföldi cipőkülönlegességei a legmodernebb kivitelben

Óra, ékszer

N. Teszler „Cronometer“ óra és ékszeráruház [Reg. Ferdinand 8] Precíz órák és ékszerek állandó nagyraktáron

Illatszertár

„Renaissance“ drogéria és illatszertár [Str. Regina Maria 49] Illatszerek originalis csomagolásban és kimérve a legolcsóbban kaphatók

Csemege, cukorka (5%)

Bonboneria — Goldstein [Str. Elisabeta 19] Csemege áruk és cukorkakülönlegességei legolcsóbb beszerzési forrása.

Szatmári szelvénybevéltő helyek

Nőidivat, uridivat, kötöttáru

Farkas kelengye és vászonáru legolcsóbb bevásárlási forrása.

Róth Armin „Gólya áruház“ kötöttáru, harisnya, keztü, férfi és női fehérnemű Oiata Bratianu (Deák-tér) 7 sz

Fodor Zoltán harisnya, keztü, csipke, szalagkülönlegességei nagy raktára

Kun és Keller — Püspöki áruház — Divat és rövidáru mindenkor a legújanyosabb napi árban kapható **Spitz Béla** elsődrendű női szövet, fehérnemű, mosóáru raktára, Piata Bratianu (Deák-tér) sarok.

Kramer Jenő női kézimunka üzletében a legkülönlegesebb kézimunkák is a legolcsóbban szerezhetők be.

Cipő

Vajda cipőüzletében (Püspöki áruház, Valent mellett) a legjobb és legtartósabb cipőket a legolcsóbb árban szerezheti be.

Klein Dezső cipőüzletében a legdusabb választék. Aki erre a hirdetésre hivatkozik, még külön öt százalékos kedvezményben részesül.

Csemege, cukorka, fűszer, festék

Grósz Herman festék, lack és háztartási cikkek nagy áruház szomban a színházzal.

Borgida Miklós fűszer, csemege, cukorka, déligyümölcs, pezsgő, bor és likőrök. Városi bérpalota.

Grosinger és Grósz fűszer, csemege, festékárak állandó nagyraktára.

Barna és Társa cukorka üzlet. Színházzal szemben. **Korzó** cukorka, csemege és déligyümölcs üzlet Piata Bratianu (Deák-tér) 14.

Optikai cikkek

Fried Adolf Egyedüli optikus, a törvényszékkel szemben. Legdusabb raktár, legolcsóbb árak.

Grósz Lajos mindennemű fűszer, csemege és cukorka áruk legolcsóbb bevásárlási forrása, Calea Victoriei 22.

Villamos áru, szerelési anyag

Weisz és Schwartz Strada M. Viteazul (Rákóczi-ut) 31. Mindennemű villamos és vízvezetési felszerelés, csillárok és égők legújanyosabban beszerezhetők.

Katz Testvérek. Csillárok, főzők, vasalók és szerelési anyagok legdusabb választékban a mindenkori napi árak mellett kaphatók.

Irógép

Gyene Adolf írógép vállalata és írógép-speciális javító műhelye, Püspöki áruház.

Marosvásárhelyi szelvénybevéltő helyek

Férfi, női divat

Szűcs Dezső divatáruház, a legolcsóbb női- és férfidivatárakban

Wolster és Kertész férfi-fehérnemű, kalapok, nyakkendők, harisnyák, zsebkendők és puloverek legolcsóbb bevásárlási forrása

Szövet

Jeremiás (Fötér 28-30 Bretter-ház). Férfi és női ruhák, kabátszövetek, fehérneműk vásznak, bélsárak, harisnyák és csipkék a legolcsóbb áron

Cipő

József Emil cipőáruház. Cipőkülönlegességei, hó és sárcipők állandóan nagyválasztékban

Illatszerek

Ideál Parfumerie. Kölnivizek, parfümök és kötszerek nagy raktára Dr. Erró „Rapid“ borotváló por fölerakata

Cukorka (5%)
„Tosca“ Csokoládéház (Fötér, rendőrségi épület). Mindenki, aki ennél a cégnél vásárol, ingyen sorsjegyet kap

Kötött szövet

Gólya Áruház, harisnyák, keztü, zsebkendők, csipkék, női és férfi fehérneműk, valamint vásznak nagy raktára

Kolozsvári szelvénybevéltő helyek

Női divat

Gólya Áruház (Regele Ferdinand 11) Női divatcikkekben a legolcsóbb bevásárlási forrás

Heller és Molnár (Reg. Ferdinand 5) Női különlegességek és divatcikkek nagy raktára

Szabó Jenő (Reg. Ferdinand 5) Angol és francia őszidivat különlegességei állandó nagyválasztékban raktáron

Uri divat

Sándor Ágoston Utóda (Unió-ut 2) Uridivat-különlegességei legolcsóbb bevásárlási forrása

Kalapkirály (Fötér 24) Uridivat-különlegességei minden árban. Világmarkák egyedárúsítása

Férfi ruha

Neumann M. (Fötér 14) Raglánok, férfi öltönyök és gyermekruhák nagyáruház

Katz és Mendel (Fötér 10) Mindenfajta divatos öltönyök, őszi és téli kabátok állandóan raktáron

Cipő

Farkas Ignác (Renner Palota). E cégnél kaphatja a legjobb cipőket.

Szövöttáru, harisnya

Helios (Fötér 7) Kötött kabátok, mellények, puloverek, harisnyák, keztü, áruház (Szabott árak)

Sipos Jenő (Reg. Ferdinand 8) Harisnyát, rövidárut és női kézimunkát a legolcsóbban árúsít

Illatszertár

Rózsa-Royal drogéria (Fötér 26). Illatszerek, vegyszerek, gyógyszer, gyógyáruk és betegápolási cikkek legolcsóbb beszerzési forrása, nagyban és kicsinyben.

D'or illatszertár (Fötér 6). Legfinomabb parfümök, bőrhidikülők a legolcsóbb napiáron vásárolhatók

Diana illatszertár (Posta mellett) Kölni vizek, illatszerek és diszmiárak különleges áruház

Bazár

Párisi Áruház (Reg. Ferdinand 12) Férfi és női divat cikkek, játékarok, gyermekkoscsik, bórdiszmiárak és cipőkülönlegességei nagyraktára

Üveg

Fischer üvegüzlet (Reg. Ferdinand 6) Ebédlőkészletek, teás és kávécsészék, üvegtáskák, lámpaárak és konyhafelszerelések nagyraktára Képkerekezés

Ausländer Rudolf (Uránia-palota mellett) Vizes, boros és étkezőkészletek, uborka és befőtt üveges épületüveges és képkerekezés

Ékszer, óra

Fenyő és Braunfeld, kir. udv. szállító (Fötér 15) Elsődrendű ékszerek, precíz órák és dísztárgyak legolcsóbb beszerzési forrása

Dunky és Beer (Fötér 29) Mindennemű ékszer- és órákülönlegességei nagy választékban állandóan raktáron

Könyv, papír

Friedmann könyv- és zeneműkereskedés (Fötér 26) Az összes könyv és zenei újdonságok állandóan a legolcsóbb árban kaphatók

Safruth [Piata Mihai Viteazul 39] Zsidó könyvkereskedés. Iskolaszerek és irodai felszerelések legolcsóbb bevásárlási forrása

Fűszer, csemege, cukorka (5%)

Spéter Mózes (Széchenyi-tér 12) Mindenfajta fűszer és gyarmatáruk legolcsóbb beszerzési forrása

„Maximilian“ (Unió-ut 26) Fűszer, csemege, gyarmat és italáruk a legolcsóbb napiáron

Színházi cukorkákat a „Tell“ Bonboneriában vásároljunk, Str. Memorandului (Unió-ut) 12.

Fendrich Adolf fűszer, gyarmat és csemegeáruk nagy raktára Str. Motilor (Monostori-ut) 36 Mentőállomással szemben

Beer Lipót [Reg. Ferd. 65.] fűszer és gyarmatáru kereskedése

Preciziós Telefon 10-13.
fogaskerekok
Készítése autókhoz és egyéb gépekhez garancia és olcsó ár mellett.
Szabó János
Cluj, Str. Jasi'or (Nagyszamos) No 2.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részv. Társ.

Cluj, Piata Unirii No 7. — Saját tőkéi 48,000,000 lej. — Fiókjai: Dés, Dioszsentsmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhely. Affiliált intézetei: Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár Rt. Torda, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhely, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed. Áruraktárai a vasut mellett. Betéteket elfogad, váltókat lezárat, bel- és külföldi átutalásokat teljesít. — Safe deposit. — Mindenféle bankszo-n ügyletet előnyösen végez.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 4 lej, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb apróhirdetés 40 lej. Állás-keresőknek 80% kedvezmény. Apróhirdetések díja örsz fizetendő. Eljegyzési hírek díja 250 lej, eljegyzéseknek 150 lej

Ajánlok כשר ארט friss

libazsirt

vágott kacsát és zsirnak való libahúst. Vidéki viszont-láru-írók legolcsóbb be-ásárlási or-rása. **BAUMHAFT, Cluj**, Regele Ferdinand 10. Hatul az udvarban.

45 éves izr. férfi, ki 25 év óta van faszakmában és eddig nagyobb vállalatnál, mint ügyvezető működött keres megfélelő állást írás hoz, erdőter-melésnél vagy erdőbecs-léshez. Cim a kiadóban.

Francza nye vtenár. aki 12 evet fő töt Paris an, legmo'ernebb módszer szariat francia n, elvlec-kéket ad. Cim a kiadóban.

Ha olcsón és jól akar főzni, vegyen dr. Szent-péteriné féle szakácskönyvet, amely az összes zöldségfélék és gyümölcsök be-főzésmódját, továbbá a legkülönfélébb ételek gaz-daságos előállításí módját tartalmazza, eddig már 25,000 pld. van forgalomban. — Kapható minden könyvkereskedésben és Füssy J. könyvkiadónál, Tordán.

Rmán, angol, francia, német, magyar fordítások. Levelek (cégeknek hó-napra), kérvények, per-iratok, tudományos, műszaki, közgazdasági, iro-dalmi cikkek stb. Mások, sokszorosítások. — **Dr. Mandel, Str. Rațiu (v. Kötő-u.) 3.** — Telefon 831.

Ha köhög,

ha rekedt, használjon **EGGER** Mellpasztillát. Mindenki maga győ-ződjék meg ezen szer-kiváló hatásáról. Kapható minden gyógy-szertárban és drogue-riában.

HUNWALD
Str. Vlahuța (v. Str. Șelii) 3. Telefon 147

Üvegmosószoda és tükör-gyár. Táblagyártás és üvegcsészák állalat. Hibás tükörök újrafon-csorozása 100%

A női divat

legszebb anyagjai
exclusiv választékban

Grünwald és Steiner

női divat különlegességek áruházában
Cluj, Piata Unirii No 12.

Különleges
kabát- és ruha-szövelek.

Báli újdonságok. Kelenye cikkek. Szolid anyagok. Szolid árak.

כשר כשר
מאקארני
אונד אללע ארטען מינווארען

unter strengster Aufsicht Sr. Ehrwürden Herrn
Oberrabbiner Herman Künslicher

אב דקק ארט. ספרד סיביא

erzeugt die Erste Siebenbürger albekante
Makkaroni und Teigwarenfabrik
Jacob Uhl's Söhne Sibiu

אכטעט אוף פרטמ אונד מיט
הבשר פערזעהענע פערפאקונג

Ingyen van a ZEPHIR kályhája,

mert vételára a legrövidebb idő alatt megtérül tüzelőben.

10 fűt egy szobát **24**
kg fával **24** órán át

Gyártja **Szántó Dezső és Fia** Erdély és a Bánát legígibb és legmegbízhatóbb redőny és kályhagyára, **Oradea, Strada Maresostii 8. sz.** — Telefon 431.

Acéllemez-redőnyök!

Esslingeni faredőnyök a legjobb kivitelben.

Értesítés!

כשר makkaroni

és más kitűnő minőségű tésztaanyagokat készít Sperber David brassói orth. főrabbi ur szigorú felügyelete mellett

A. Seevaldt és Martin Frommés Fiai Rt. Brassó

makkaroni és tésztaüzemgyára. A legtöbb üzletben már kapható. A csomagolás כשר precésztjére tessék ügyelni.

Elekes hirdetés

Kartonage

Különböző dobozokat, kartonokat a legrövidebb idő alatt készíti és szállítja az „Afa“ D. dobozkeszítés, Alfred Fabrius Nagyszében, Hauptz. 5.

Az Amerika étteremben

LUX sör

Kitűnő konyha! **Uradaiml fajborok!**

poharankénti kimérése.

Szives pártfogást kér **EHRFURT és SZAKÁCS**

SZINHAZ MŰVÉSZET

A kolozsvári román opera heti műsora
Vasárnap: Paraszibecsület (Ballet-premier. Aca de Barbu, Niculescu és Szabó Zoltán fellépésével).
Hétfő: Bolygó hollandi.

MAGYAR SZINHAZ
A színházi iroda közleményei.
Heti műsor
Vasárnap fél 3-kor: A remény. (Az Egység dal-kör munkásirodalmi előadása. Leszállított helyárrakkal. Sorozat 135.)
Vasárnap 6-kor: Drága kicsi buksi. (7-edzer. Néményi, Tolnay és Ihászszal. Rendis helyárrakkal. Sorozat 136.)
Vasárnap háromnegyed 9-kor: Akácfa virág (Bérléteszűnet. Sorozat 137.)
Hétfő: Akácfa virág. (N. píberlet 23 szám, A. Sorozatszám 138.)
Kedd: Sevillai borbély (A bécsi operaegyüttes első vendégjátéka. Főlemelt helyárrakkal, N. píberlet 23 szám B. Sorozat 139. Előadás kezdetén a nézőtérre vezető ajtókat bezárják.)
Szerda: Figaro házassága (A bécsi operaegyüttes második vendégjátéka. Főlemelt helyárrak. Prémierbérlet 23 szám. Sorozat 140. Előadás kezdetén a nézőtérre vezető ajtókat bezárják.)
Csütörtök: Don Juan (A bécsi opera-együttes bucsu-vendégjátéka. Főlemelt helyárrak. N. píberlet 24 szám A. Sorozat 141. Előadás kezdetén a nézőtérre vezető ajtókat bezárják.)
Pénteken 7-kor: Doktor ur! (Molnár Ferenc vígjátékának reprize. Új betanulással és új szereposztással. Premiebérlet 24 szám. Sorozatszám 142.)
Pénteken 10-kor: Marieza grófnő (Leonardnak, a híres bukaresti énekes tenorvántnak és társulatának vendégjátéka. Cimszereplő: Adele Baum, bécsi operetteprimadonna. Bérletszűnetben. Főlemelt helyárrak. Sorozat 143.)

Sz. 136-926.

Árverési hírdelmény

A targumuresi orth. izr. hitközség baromfi vágatási házban baromfi rituáliságára köthető biztosítással kapcsolatban gyakorolható tolltépő jo ot bérbeadja 1927 év január 1-től egy, esetleg több évre. Az árverés 1926 december 12-én d. e. fél 11 ór. kor lesz megtarva a hitközségi irodában.

Zárt ajánlatok, melyek a szób-li árverés után leznek a bizottság által felbontva, 1926 december 10 déli 12 óráig adhatók be — 10,000 lei bántpézzal lefelé helyezése mellett — a jegyzői irodában, hol az árverési feltételek is megtudhók.

Targumures, 1926. november 7.

Friedmann Ferenc jegyző Rosenfeld József elnök.

Összegöngyölhető faszőnyegek

horganyo ott húz-lal szöve. Cemeatezett helyiségek, fürdősobák folyosók borítására. Minden méretben gyártja. **Fleisch** Lt. E Teodoriu 3. Árajánlatot szögél

Mie'ött öszire cipőt vásárolna, saját érdekében keresse fel

Gonda Testvérek

cipőáruházát, hol a legszebb, legdivatosabb

cipőket

a legolcsóbb árban szeresheti be. Iskolai cipőkben nagy választék. — Üzletek:
Cluj, Calea Regele Ferdinand No 25. a főpostavál szemben — Oradea, 8ul. Regele Ferdinand 5. Park szalceda.

Szerkesztő adóhiva
Kolozsvár
Telefon
1926 november
A király a
Cluj-Kolozs tudósítójától.) N
ujból összeült a
hogy meghallga
trónbeszéd szöve
gált a parlamen
az első trónbesz
dóinek felsorolá
tott a kisebbség
A vasárnap
főn délután az
ilyen máris he
mány arra az á
nem választja új
nem megtartja a
zéki szónokok, a
sértést láttak a
felszólalások köze
jenek el új válas
azonban a norma
főlényyel sópörte
A parlament
hétfői ülésről sz
A pa
Bucuresti, no
mány elő rend
nap déli-ölt a sz
megnyilt.
A megnyitó
nyilvánult meg.
hogy a megnyitó
elnökségen adják
államtitkár szobáj
tolongás volt. A
tek egy karzatülé
dés dalfelé alább
ringtek, hogy ez
megnyitó ülésen
fogja felolvasni.
Vasárnap regg
ságos népvándorlá
előtt. Az automob
Pontosan 11 ó
a Metropolitán m
istentisztelet, amel
sz Academia, a le
és törvényszéki el
tiszteletről, melyet
celebrált, a képvis
ülésterembe ment
beszéd felolvasnát.
Az ü
Az ülésterem ze
mal. Az első és me
zöknek, a félemele
metáknak, a legfőb
rusoknak és a sajtó
diplomáciai páholy
nuncius is jelen vo
Frigyes bukaresti m
met megbatalmazot
Egyesült Államok h
angol és belga min
lyet. A diplomáciai
holyt rezerváltak B
belépétekor óriási fi
resou miniszterelőlk
cokrot küldött Bad
A kise
A képviselői pad
mánypárti képviselő